

**UCHWAŁA NR XXXV/282/2021
RADY MIASTA SUCHA BESKIDZKA**

z dnia 30 listopada 2021 r.

w sprawie: przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2022 – 2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) **Rada Miasta Sucha Beskidzka uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2022 – 2025, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr X/81/2019 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2021.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sucha Beskidzka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2022 r.

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XXXV/282/2021
Rady Miasta Sucha Beskidzka
z dnia: 30 listopada 2021 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SUCHA BESKIDZKA NA LATA 2022 – 2025

Sucha Beskidzka, listopad 2021 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.)
- ❖ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.)
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119)
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)
- ❖ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 685)

Program zgodny jest z dokumentami strategicznymi:

- ❖ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
ROZDZIAŁ I – PODSTAWY TEORETYCZNE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
ZADANIA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	7
Pomoc społeczna.....	8
Policja	9
Prokuratura.....	10
Służba zdrowia.....	10
Oświata	11
Organizacje pozarządowe	11
Współpraca służb i instytucji:	11
ROZDZIAŁ II – DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA OBSZARZE GMINY SUCHA BESKIDZKA....	12
DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	12
Osoby/ rodziny dotknięte przemocą w rodzinie	12
Osoby/ rodziny dotknięte przemocą objęte pomocą przez instytucje.....	16
Dane z instytucji wymiaru sprawiedliwości	22
ANALIZA JAKOŚCIOWA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY	22
Analiza jakościowa zjawiska przemocy wśród uczniów z terenu gminy	22
Analiza jakościowa zjawiska przemocy w rodzinie wśród dorosłych mieszkańców gminy.....	30
ROZDZIAŁ III - OKREŚLENIE ODSETKA POPULACJI GMINY SUCHA BESKIDZKA ZAGROŻONEJ PRZEMOCĄ W RODZINIE.....	44
ROZDZIAŁ IV – ANALIZA SWOT	45
ROZDZIAŁ V - ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.....	48
CELE PROGRAMU	48
Cel główny:.....	48
Cele szczegółowe:.....	48
ADRESACI PROGRAMU	49
REALIZATORZY PROGRAMU	49
ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU WRAZ Z PLANOWANYMI REZULTATAMI, WSKAŹNIKAMI REALIZACJI ORAZ HARMONOGRAMEM	50
SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, MONITOROWANIE I EWALUACJA ORAZ ZASADY FINANSOWANIA ...	55
SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	57

WPROWADZENIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2022 – 2025 przedstawia strategię działania w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą jak również strategię współdziałania lokalnej społeczności oraz instytucji i organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy w celu zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie, a także jego skutków w wymiarze indywidualnym oraz społecznym.

Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie mające na celu przerwanie przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc ofiarom.

Program będzie realizowany na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zasadniczym celem programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej, edukacja i profilaktyka, a także promowanie interdyscyplinarności działań organizacji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Sucha Beskidzka.

W części opisowej programu zawarto podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie, terminologię pojęć istotną dla planowania oddziaływań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy oraz oddziaływań profilaktycznych i edukacyjnych.

Dokonano również analizy zasobów Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie budowania systemu wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy, a także podjęto próby określenia zadań do realizacji w zakresie budowania efektywnego systemu wsparcia dla osób przeżywających trudności w związku ze zjawiskiem przemocy.

ROZDZIAŁ I – PODSTAWY TEORETYCZNE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Prawna definicja przemocy w rodzinie została zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art. 2 ust. 2 zgodnie z którym pojęcie to należy rozumieć jako:

„JEDNORAZOWE ALBO POWTARZAJĄCE SIĘ UMYŚLNE DZIAŁANIE LUB ZANIECHANIE NARUSZAJĄCE PRAWA LUB DOBRA OSOBISTE OSÓB WYMIENIONYCH W PKT 1, W SZCZEGÓLNOŚCI NARAŻAJĄCE TE OSOBY NA NIEBEZPIECZEŃSTWO UTRATY ŻYCIA, ZDROWIA, NARUSZAJĄCE ICH GODNOŚĆ, NIETYKALNOŚĆ CIELESNĄ, WOLNOŚĆ, W TYM SEKSUALNĄ, POWODUJĄCE SZKODY NA ICH ZDROWIU FIZYCZNYM LUB PSYCHICZNYM, A TAKŻE WYWOŁUJĄCE CIERPIENIA I KRZYWDY MORALNE U OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ”

Tak wskazana definicja składa się z kilku istotnych elementów. Po pierwsze, przemocą może być zarówno zachowanie powtarzające się, jak i pojedyncze, przejawiane przez sprawcę. Po drugie, może to być działanie, a więc dokonanie określonej czynności, jak również zaniechanie. Po trzecie, zachowanie to ma być umyślne, po czwarte musi ono naruszać prawa lub dobra osobiste osób. Tak wskazane elementy poprzedzają wyliczenie w formie konsekwencji określonego zachowania, którymi mogą być: narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszenie godności, nietykalności cielesnej, wolności, spowodowanie szkód na zdrowiu fizycznym lub psychicznym.

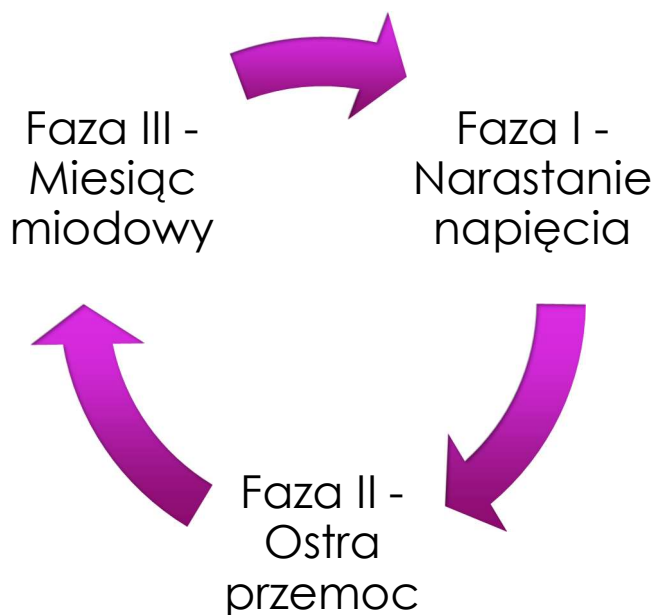
Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów. Przemoc domowa to wszelkie odmiany nieadekwatnego, złego traktowania członków rodziny, którzy nie potrafią skutecznie bronić się przed sprawcą. Najczęściej ofiarami przemocy są osoby słabsze fizycznie – kobiety i dzieci (co nie wyklucza, że ofiarą przemocy może być również mężczyzna), osoby zależne ekonomicznie oraz emocjonalnie od sprawcy przemocy oraz osoby niepełnosprawne.

Uwzględniając przejawy przemocy, wyróżnia się:

- ❖ **przemoc fizyczną**, a więc intencjonalne zachowanie, związane z ryzykiem uszkodzenia ciała. Przejawem jest: popychanie, policzkowanie, szarpanie za włosy, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, drapanie, wykręcanie ręki;
- ❖ **przemoc seksualną**, która polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli;
- ❖ **przemoc psychiczną**, która oznacza przymus, groźbę, zastraszanie, znęcanie się, izolowanie od innych, kontrolowanie, manipulowanie;
- ❖ **przemoc ekonomiczną**, która wiąże się z niszczeniem czyjejs własności, pozbawieniem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby;
- ❖ **zaniedbanie**, które jest formą przemocy ekonomicznej i wiąże się z naruszeniem obowiązku do opieki ze strony osób bliskich (nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie).

Opisując przemoc w rodzinie warto również scharakteryzować trzy fazy przemocy, następujące zawsze po sobie, tworzące w ten sposób zamknięty krąg.

Rysunek 1. Zamknięty krąg przemocy domowej

Źródło: opracowanie własne

W fazie pierwszej (narastania napięcia) sprawca najczęściej ma pretensje do członków rodziny praktycznie o wszystko, co skutkuje powstaniem nieporozumień rodzących napięcie w domu. Zaczyna pojawiać się agresja. W analizowanej fazie ofiara skupia swoje działania na tym, aby zapobiec kolejnej awanturze. Zaczyna również winić się za to, że sprowokowała sprawcę, co w konsekwencji doprowadziło do jego wybuchu.

W fazie drugiej (ostrej przemocy) sprawca przejawia bardzo agresywne zachowanie w odniesieniu do członków rodziny, zagrażające ich życiu i zdrowiu, oprócz tego doszukuje się w zachowaniu ofiary pretekstów do kontynuowania awantury i wybuchów złości. W tej fazie ofiara odnosi mniejsze lub większe obrażenia fizyczne lub psychiczne, przy czym w zależności od zachowania sprawcy jej życie może być zagrożone. Jednocześnie najczęściej w tej fazie ofiara decyduje się na szukanie pomocy, aczkolwiek bardzo często równie szybko ze strachu i obawy przed gniewem agresora, wycofuje się z tego działania.

Z kolei w fazie trzeciej („miodowego miesiąca”) sprawca zaczyna przeproszać ofiarę, okazuje skruchę, wyznaje miłość, zapewnia, że to był ostatni raz, kiedy stracił panowanie nad sobą i swoim zachowaniem. Deklaruje chęć poprawy, pracy nad sobą i wprowadzenia wszystkich zmian, jakie tylko będą konieczne, aby naprawić relacje w domu. Zachowuje się tak jak ofiara sobie tego życzy, stara się w różny sposób wynagrodzić jej doznane krzywdy. Ofiara zaczyna myśleć, że partner zmienił się, zrozumiał swoje działanie i stara się wszystko naprawić. Należy podkreślić, że tak naprawdę to faza miesiąca miodowego zatrzymuje ofiarę w cyklu przemocy, bowiem kiedy minie, po niej zwykle następuje kolejna faza narastającego napięcia, która może być dużo bardziej gwałtowna, stanowiąc duże zagrożenie dla bezpieczeństwa, zdrowia i życia ofiary.

Tak wyróżnione cykle przemocy są charakterystyczne dla całego zjawiska przemocy domowej, jednocześnie dokładnie pokazując, że im dłużej trwa, tym coraz krótsze są fazy miodowego miesiąca, a fazy gwałtownej przemocy ulegają wydłużeniu.

Aby lepiej zrozumieć zjawisko przemocy rodzinie należy również rozważaniami objąć inne aspekty przemocy. J. Mellibruda¹ wyróżnia dwie jej formy, tzw. typy przemocy wewnątrzrodzinnej:

- ❖ **Przemoc gorąca** – u podstaw tej formy przemocy leżą negatywne, intensywne przeżycia związane z frustracją dążeń i potrzeb. Przejawia się ona w postaci napadów furii, złości, wyładowań emocjonalnych. Jest to przemoc natadowana agresją, gwałtowna, występująca zwykle w afekcie. Towarzyszą jej bogate formy ekspresji (krzyki, gwałtowne zadawanie bólu, wyzwiska).
- ❖ **Przemoc chłodna** – jest ona najczęściej dokonywana z premedytacją, ma swój konkretny cel (czasem pozytywny). Rozwija się przeważnie na gruncie autorytarnych modeli współżycia między ludźmi i kierowania nimi. Człowiek stosujący tę strategię realizuje pewien określony plan działania. Jest to zazwyczaj proces pozbawiony silnych i gwałtownych emocji. Nazwa ta ma źródło w emocjonalnym chłdzie i spokoju, który towarzyszy tej formie przemocy. Emocje są kontrolowane i tłumione. Najczęściej sprawca ingeruje w psychikę ofiary, naruszając jej wewnętrzną stabilność i integrację, przyczyniając się do rozbicia emocjonalnego, wycieńczenia, i poczucia bezsilności. Często taką formę przybierają surowe metody wychowawcze, które dodatkowo mają silne poparcie otoczenia, są uwarunkowane kulturowo. Sprawcy mają wówczas wytłumaczenie dla stosowania przez nich tego rodzaju przemocy.

Analizując sytuację ofiary, należy wziąć pod uwagę, że ma ona nadzieję na zmianę zachowania sprawcy. Ponadto często wstydzi się swojej sytuacji, jest zależna ekonomicznie od sprawcy lub zostaje z nim „ze względu na dzieci”. Często uważa, że przemoc jest jej prywatnym problemem, a środowisko zewnętrzne (rodzina, znajomi, instytucje) swoim zachowaniem może utwierdzać o braku możliwości otrzymania wsparcia i ochrony. Podczas gdy zachowania ofiary mogą wydawać się irracjonalne, sprawca w sposób bardzo logiczny potrafi tłumaczyć swoje zachowanie. Jednocześnie kwestionuje swoją odpowiedzialność. Nie przyznaje również, że takie zachowanie jest aktem agresji oraz mechanizmem sprawowania władzy i kontroli, narzędziem całkowitego podporządkowania ofiary woli sprawcy. Kobiety, dzieci oraz osoby starsze, które najczęściej są ofiarami przemocy w rodzinie, ciągle jeszcze uznawane są za własność, zaś mężowie i rodzice, dorosłe dzieci – za osoby mogące dyscyplinować innych członków rodziny. W szeregu opracowań odnoszących się do przyczyn i źródeł przemocy w rodzinie podkreśla się, że to akceptacja dla hierarchicznej struktury społeczeństwa powoduje, że w ramach tej struktury funkcjonują osoby, które wierzą, że mają prawo stosować przemoc wobec pozostałych członków swojej rodziny.

Z całym przekonaniem należy podkreślić, że przemoc rodzinna stanowi poważny problem społeczny, szczególnie, że dotyczy środowiska, które ze względu na spełniane cele wychowawcze, opiekuńcze czy edukacyjne powinno być całkowicie od niej wolne. Przemoc w rodzinie jest trudna do zdiagnozowania. Jednak szkodliwość jest tak determinująca dla jednostki, czy też dla całej rodziny, że wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego.

¹ Mellibruda, J. (1997). Przemoc domowa. W: Charaktery nr 10.

ZADANIA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zjawisko przemocy w rodzinie jest problemem nie tylko złożonym, ale i wieloaspektowym. Skuteczna pomoc osobom doświadczającym przemocy, ale i sprawcom wymaga wiedzy o psychologicznych, społecznych czy prawnych aspektach tego zjawiska, a w efekcie umiejętnego ich zastosowania w praktyce.

Regulacje prawne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także powiązane z nią przepisy innych aktów prawnych umożliwiają ograniczanie skali przemocy w rodzinie oraz udzielanie pomocy wszystkim ofiarom. W realizacji tych działań powinny być zaangażowane organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, które w swoich statutach mają wyraźnie wskazane zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także Kościoł i związki wyznaniowe.

W ustawie wymieniono pięć zasadniczych podmiotów zaangażowanych w realizację działań w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- ❖ Jednostki organizacji pomocy społecznej
- ❖ Policja
- ❖ Placówki Oświatowe
- ❖ Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia
- ❖ Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Jego zadaniem jest m.in.:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

POMOC SPOŁECZNA

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;
- w uzasadnionych przypadkach udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych; udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności; udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania.

POLICJA

Do podstawowych zadań policji należy m. in:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie – numery identyfikacyjne policjantów, nazwa i siedziba jednostki;
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

PROKURATURA

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioszek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnienia okoliczności czynu;
- zebrania i zabezpieczenia dowodów;
- ujęcia sprawcy.

W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania.

SŁUŻBA ZDROWIA

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego oraz psychicznego.

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb działających w systemie wsparcia dla osób doświadczających przemocy;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienie organów ścigania.

OŚWIATA

W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności wobec dzieci;

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są to głównie stowarzyszenia, fundacje i kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują: telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności oferują, m. in.: pomoc psychologiczną, w grupie i w kontakcie indywidualnym; pomoc prawną, w tym pisanie pism do organów ścigania i sądów; pomoc socjalną; grupy wsparcia i grupy samopomocowe; pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci; udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej; udział w interwencjach; pilotowanie przypadków; pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

WSPÓŁPRACA SŁUŻB I INSTYTUCJI:

Ofiary przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różne służby to:

- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych składających się z przedstawicieli różnych instytucji;
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom;
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy;
- odpowiednia dokumentacja poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów.

ROZDZIAŁ II – DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA OBSZARZE GMINY SUCHA BESKIDZKA

W okresie od lutego do czerwca 2021 roku przeprowadzono dwutorową diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sucha Beskidzka.

W pierwszej kolejności przeanalizowano zastane dane liczbowe dotyczące sprawców i ofiar przemocy przekazane przez różnego rodzaju jednostki takie jak: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komendę Powiatową Policji w Suchoj Beskidzkiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchoj Beskidzkiej oraz Prokuraturę Rejonową w Suchoj Beskidzkiej. Po drugie przeprowadzono analizę jakościową zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy na podstawie ankiet dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy. Ankiety były również dostępne dla mieszkańców w formie on-line. Na podstawie zebranych danych oszacowano liczbę rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

OSOBY/ RODZINY DOTKNIĘTE PRZEMOCĄ W RODZINIE

Komenda Powiatowa Policji w Suchoj Beskidzkiej udostępniła następujące dane dotyczące liczby interwencji domowych na terenie Powiatu Suskiego oraz w gminie Sucha Beskidzka, dotyczących przemocy w rodzinie:

Tabela 1. Dane statystyczne z terenu Powiatu Suskiego i Gminy Sucha Beskidzka w latach 2019 – 2020 dotyczące procedury „Niebieska Karta”

Interwencje domowe przeprowadzone na terenie powiatu suskiego	2019	2020
Liczba interwencji domowych (ogółem)	948	1041
– w tym: gm. Sucha Beskidzka	brak danych	118
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie (procedura NK)	192	167
– w tym: gm. Sucha Beskidzka	24	12
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej(ogółem), w tym	285	245
– Kobiety	179	151
– Mężczyźni	50	43
– Małoletni	56	51
– Osoby starsze	22	19
Liczba sprawców przemocy domowej	195	169
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	84	90
– w tym: gm. Sucha Beskidzka	33	brak danych

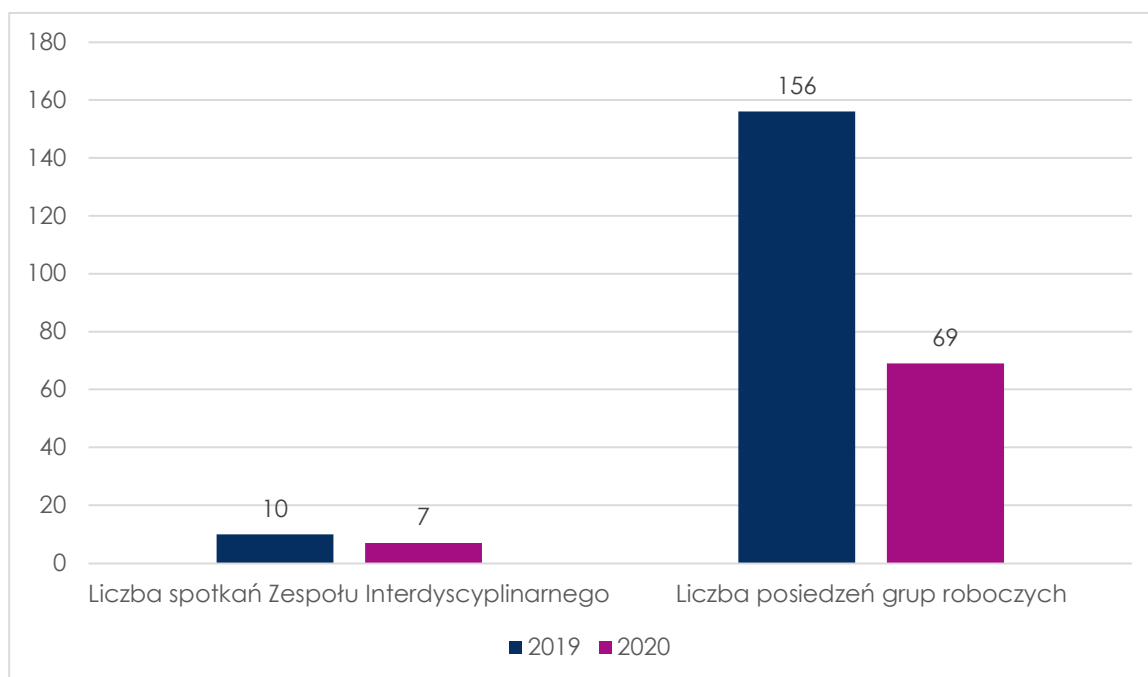
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu zatrzymanych do wytrzeźwienia	13	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu przewiezionych do Izby Wyrzeźwień	1	0
– w tym: gm. Sucha Beskidzka	1	brak danych

Źródło: dane KPP w Suchoj Beskidzkiej

Powyższa tabela pokazuje wzrost odnotowanych interwencji domowych Policji w roku 2020 (1041) względem roku 2019 (948) oraz nieznaczny spadek liczby interwencji dotyczących przemocy w rodzinie – w 2019 r. odnotowano 192 takich przypadków natomiast w 2020 r. było ich 167. W 2019 r. funkcjonariusze odnotowali 24 przypadki wszczęcia procedury NK w Gminie Sucha Beskidzka, natomiast w 2020 r. w Suchoj Beskidzkiej było wszczętych 12 procedur NK. Najliczniejszą grupą poszkodowanych osób były kobiety, odpowiednio 179 w 2019 r. oraz 151 kobiet w 2020 r. Zwiększyła się również ilość sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu w stosunku do roku 2019 gdzie odnotowano 84 takie osoby natomiast w 2020 r. było ich już 90. Jednak według danych w roku 2020 spadła liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia - w 2019 r. było to 13 osób natomiast w 2020 r. nie odnotowano żadnego tego typu przypadku. Istotnym jest również fakt, iż liczba wszczętych postępowań w związku z art. 207 kk na terenie powiatu w 2020 r. wyniosła 19, natomiast liczba umorzonych postępowań w związku z art. 207 kk wyniosła 5. W roku poprzednim tj. 2019 wszczęto 5 postępowań w związku z art. 207 kk a umorzono 1.

Podobna tendencja spadkowa dotyczy działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Sucha Beskidzka:

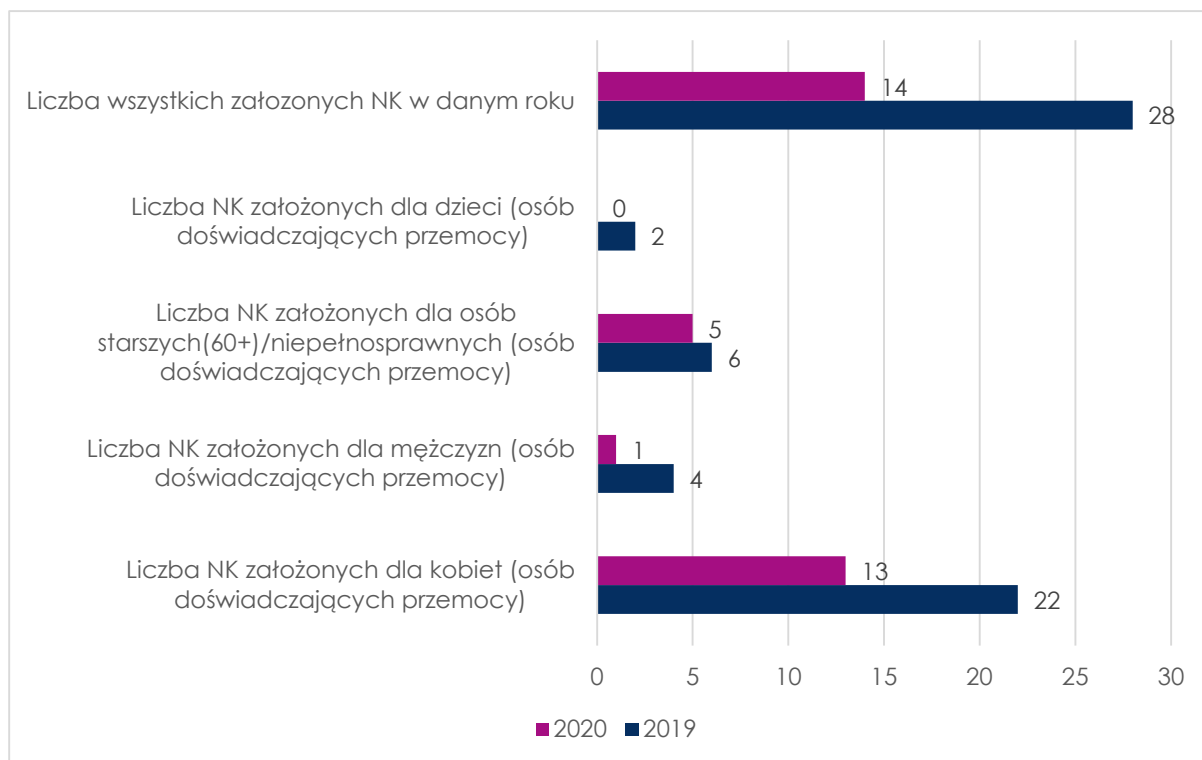
Wykres 1. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i liczba posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2020

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Sucha Beskidzka)

W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbył 3 spotkania mniej w porównaniu z rokiem 2019, co uzasadnione jest okresem pandemii koronawirusa. Zmalała także liczba posiedzeń grup roboczych o ponad 55% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 2. Dane statystyczne dot. założonych NK

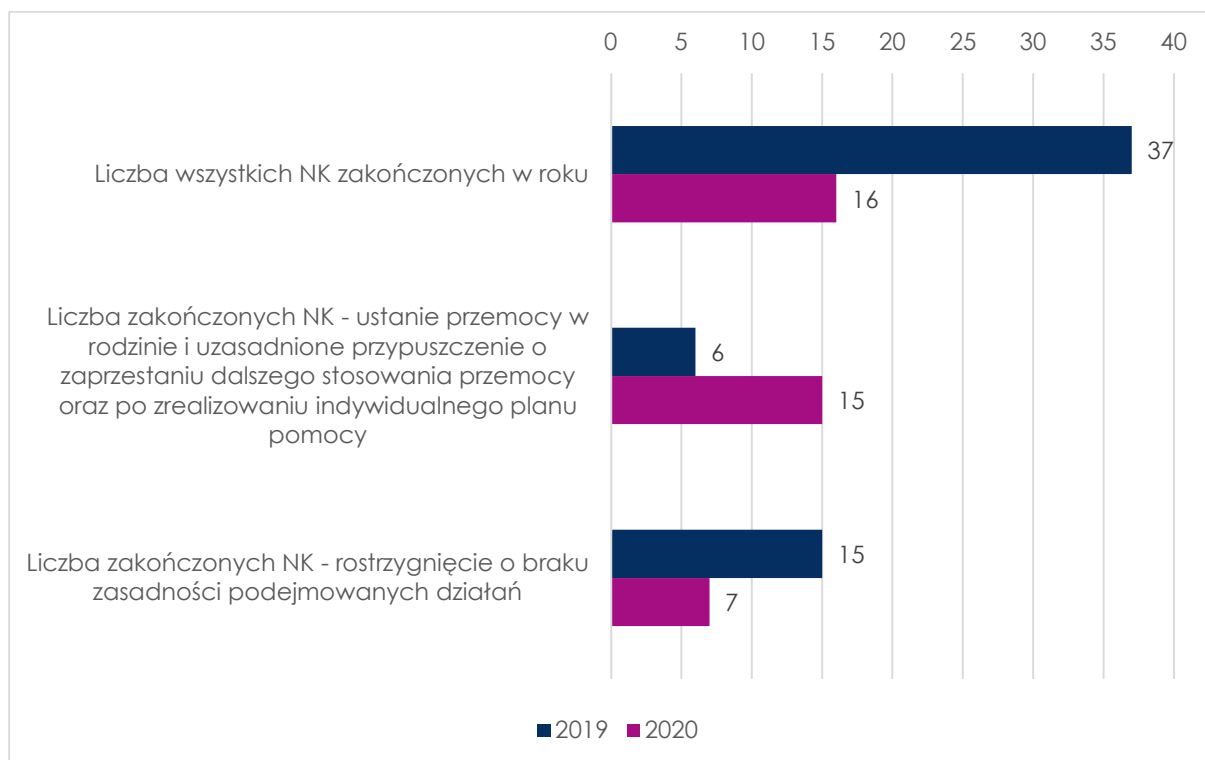

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Sucha Beskidzka

Bazując na danych Zespołu Interdyscyplinarnego można zauważyć, iż założono ogółem 50% mniej Niebieskich Kart niż w roku 2019. Najprawdopodobniej było to spowodowane okresem pandemii w kraju.

Najwięcej Niebieskich Kart założono dla kobiet - w 2019 r. założono 22 NK, w 2020 roku 13 NK, najmniej dla dzieci – 2 przypadki w 2019 roku zaś w 2020 roku nie złożono żadnej NK.

Wykres 3. Dane statystyczne dot. zakończonych NK

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Sucha Beskidzka)

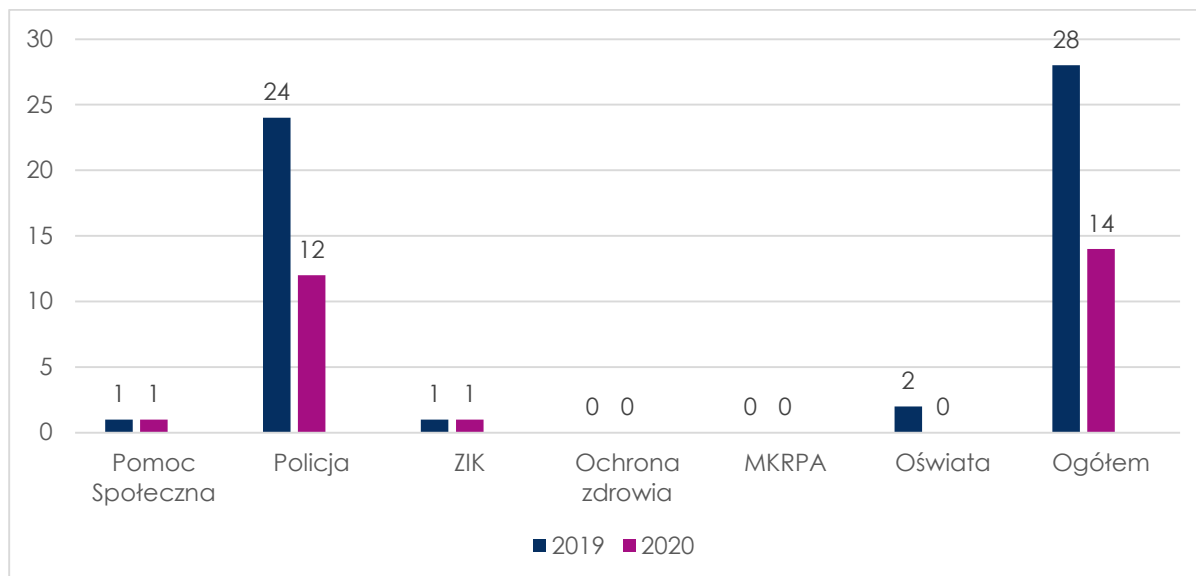
Rok 2020 odznaczył się również mniejszą o ponad 56% liczbą zakończonych procedur NK, w porównaniu z rokiem poprzednim.

Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego wskazują, że w 2020 r. zmniejszyła się o ponad 48% liczba rodzin objętych działaniem Zespołu lub grup roboczych (2019 – 29 rodzin, 2020 – 15 rodzin). Po zakończeniu procedury NK w roku 2019 monitorowanych było 11 rodzin, a w 2020 r. 9 rodzin. Zarówno w 2019 jak i w 2020 r. nie zdarzył się przypadek odebrania dzieci w trybie 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wspomniane tendencje malejące mogą mieć różne przyczyny. Można m.in. podejrzewać wpływ okresu pandemii, poprzez zmniejszenie liczby zgłoszeń dot. przemocy w rodzinie oraz ograniczoną możliwość zaobserwowania niepokojących zjawisk przez przedstawicieli pomocy społecznej, oświaty (nauczanie zdalne) czy służby zdrowia (e-porady).

Procedura Niebieskich Kart w latach 2019 – 2020 była wszczynana przez różnego rodzaju organy i instytucje, co obrazuje poniższy wykres:

Wykres 4 Instytucje i organy na terenie gminy Sucha Beskidzka wszczynające procedury Niebieskich Kart w latach 2019 - 2020

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Sucha Beskidzka

Najczęściej procedury Niebieskich Kart wszczynane do tej pory były przez policję. W zdecydowanie mniejszej ilości przypadków inicjatorami była pomoc społeczna (MOPS/ZIK/OŚWIATA). Procedury Niebieskich Kart nie wszczynane były jak dotąd z ramienia pracowników ochrony zdrowia, MKRPA.

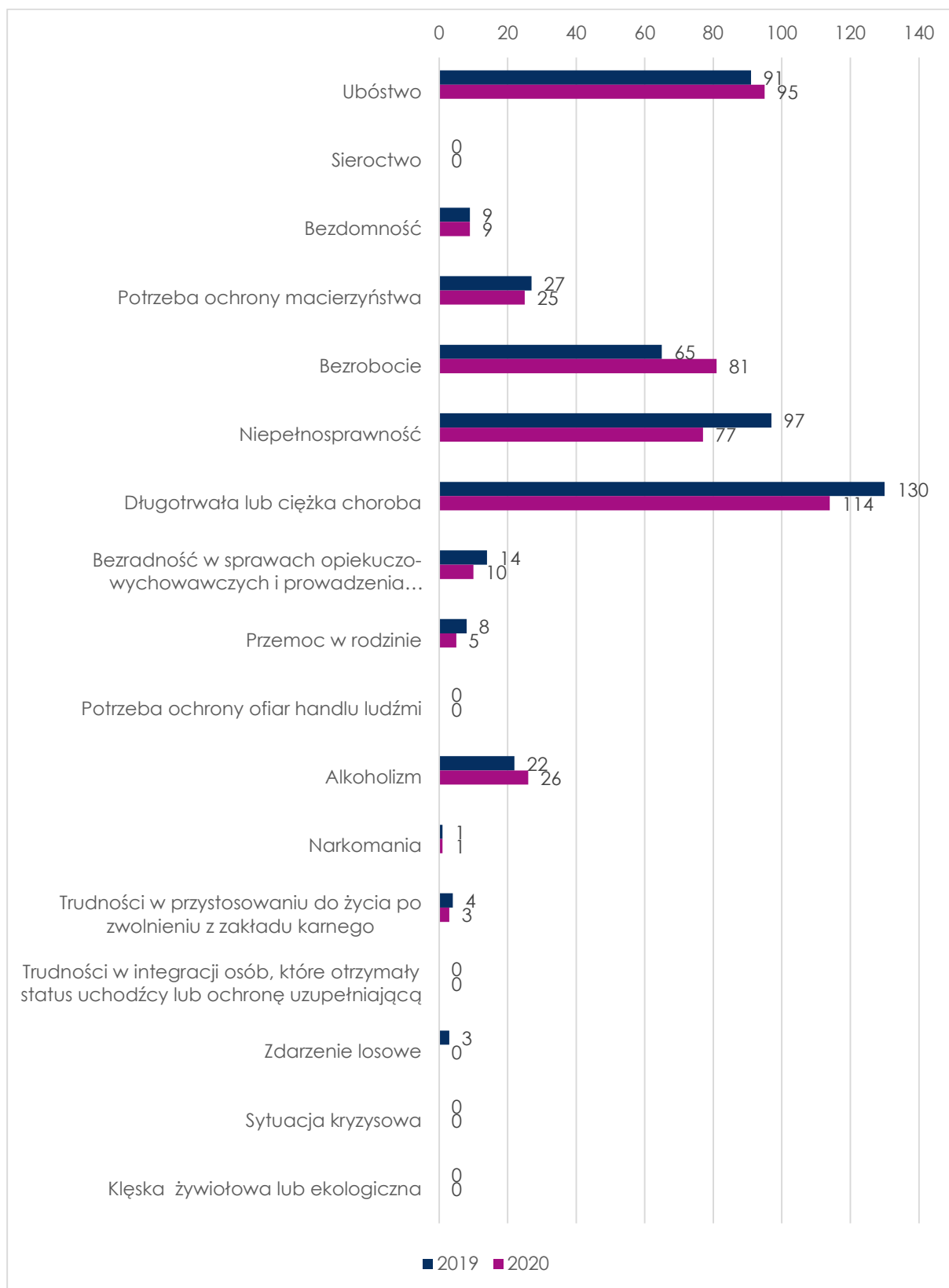
OSOBY/ RODZINY DOTKNIĘTE PRZEMOCĄ OBJĘTE POMOCĄ PRZEZ INSTYTUCJE

Do najczęstszych powodów sięgania przez mieszkańców po pomoc pracowników MOPS Sucha Beskidzka należą: długotrwała lub ciężka choroba (ponad 35% w 2019 r. i ponad 33% w 2020 r.), ubóstwo (ponad 24% przypadków w roku 2019 i ponad 28% przypadków w roku 2020), niepełnosprawność (ponad 26% w 2019 r. i ponad 22% w 2020 r.), bezrobocie (17% w 2019 r. i ponad 23% w 2020 r.).

W dalszej kolejności istotne miejsca wśród przyczyn sięgania po pomoc zajmują obszary ściśle związane z szeroko pojętą tematyką rodzin. Jest to: potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność (ok. 7% przypadków w latach 2019/2021), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ponad 3,8% przypadków w roku 2019 i 2,9% w roku 2020), oraz alkoholizm (ok. 6% w 2019 r. i ponad 7% w 2020 r.).

Omawiane dane przedstawia poniższy wykres:

Wykres 5. Powody przyznawania pomocy przez MOPS w latach 2019 i 2020

Źródło: sprawozdania roczne MOPS

Częstotliwość korzystania z pomocy MOPS związana z funkcjonowaniem rodzin (sieroctwo, bezdomność, narkomania, trudności po ZK) w latach 2019 – 2020 pozostawała na względnie stałym poziomie, choć w świetle niniejszej diagnozy należy zauważyć, że zmniejszyła się liczba zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie. W roku 2019 MOPS w Suchej Beskidzkiej udzielił pomocy ze względu na przemoc w rodzinie w ośmiu przypadkach, a w roku 2020 w pięciu przypadkach.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie mają możliwość korzystania z pomocy i wsparcia instytucji na terenie gminy. Według danych przedstawionych przez Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej w roku 2019 pomocą tej instytucji objętych było 9 osób a w 2020 roku 7 osób z terenu Gminy Suchej Beskidzkiej.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy nie funkcjonują ośrodki wsparcia, w tym Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w strukturze którego znajduje się Zespół Interwencji Kryzysowej, przedstawiło następujące dane dot. działań własnych z obszaru przemocy w rodzinie:

Tabela 2. Dane statystyczne PCPR/ZIK dotyczące działań w obszarze przemocy w rodzinie w latach 2019 i 2020

Działania Zespołu Interwencji Kryzysowej:	2019	2020
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty ogółem, – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	5 1	4 1
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objętych pomocą ZIK ogółem, – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	59 9	26 7
Liczba udzielonych porad osobom dotkniętych przemocą w rodzinie:		
Psychologicznych, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	625 176	225 69
Rodzinnych, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	190 97	83 8
Pedagogicznych, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	139 29	59 8
Mediacja, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	140 47	6 3
Grupa motywacyjno - aktywizująca, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	48 5	0 0
Program korekcyjno - edukacyjny, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	260 116	0 0
Socjoterapia, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	241 105	0 0
Program psychologiczno - terapeutyczny, ogółem – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	30 30	0 0

Liczba osób skierowanych do hostelu dla osób doznających przemocy ogółem, – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	5 2	3 0
Liczba osób biorących udział w programie korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc ogółem, – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	26 8	20 5
Liczba prelekcji profilaktycznych w szkołach ogółem, – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	23 3	0 0
Liczba spotkań i uczestników ze społecznością lokalną/ działania informacyjne:	2 spotkania w ramach „Niebieskiego Tygodnia” Spotkanie dla rodziców „Dziecko doznające przemocy” Spotkanie przedstawicieli służb pomocowych „Dziecko pod parasolem prawa”	0
Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców ogółem, – w tym z terenu Gminy Sucha Beskidzka:	3 pary/ 6 osób 3 pary/ 6 osób	0 0

Źródło: dane ZIK

Według danych PCPR/ZIK nastąpił spadek osób dotkniętych przemocą w rodzinie, objętych pomocą PCPR/ZIK. W analizowanym okresie, na terenie powiatu suskiego było to odpowiednio w 2019 r. – 59 osób natomiast w 2020 r. – 26 osób. W samym mieście Sucha Beskidzka również obserwowany jest spadek, odpowiednio w 2019 r. 9 osób, a w 2020 r. 7 osób.

Dzięki informacjom uzyskanym od PCPR/ZIK można zaobserwować, iż na terenie powiatu suskiego osobom dotkniętym przemocą najczęściej udzielane są porady psychologiczne i rodzinne. W 2020 r. zauważalny jest znaczący spadek porad specjalistycznych, co jest bezpośrednią konsekwencją wprowadzenia w marcu 2020 r. stanu zagrożenia epidemiologicznego, który znacznie ograniczył bezpośrednią działalność instytucji pomocowych.

Warto aby w kolejnych latach PCPR/ZIK wzmógł działania w zakresie prelekcji profilaktycznych w szkołach z terenu Suchoj Beskidzkiej oraz działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców z terenu Suchoj Beskidzkiej.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawiła następujące dane dot. działań własnych z obszaru przemocy w rodzinie:

Tabela 3. Dane statystyczne Miejskiej Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suchoj Beskidzkiej za lata 2019 – 2020

Działania MKRPA w Suchoj Beskidzkiej	2019	2020
Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty	0	0
Liczba wniosków o podjęcie leczenia odwykowego, ogółem, – w tym liczba wniosków skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej	16 3	8 0
Liczba wniosków skierowanych do sądu, ogółem, – w tym liczba wniosków dotyczących spraw z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej	6 0	6 0
Liczba osób, które dobrowolnie poddały się leczeniu odwykowemu, ogółem – w tym liczba osób objętych procedurą Niebieskie Karty	2 2	0 0

Źródło: dane MKRPA w Suchoj Beskidzkiej

MKRPA ogółem odnotowała w 2019 r. – 16 wniosków o podjęcie leczenia odwykowego zaś w 2020 r. – 8 co pokazuje 50% spadek. W 2019/2020 Zespół Interdyscyplinarny nie kierował żadnego wniosku do MKRPA, lecz w 2019 roku 2 osoby poddały się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu w rodzinach gdzie była prowadzona procedura NK.

Na terenie Gminy Sucha Beskidzka funkcjonuje jedna publiczna placówka ochrony zdrowia – Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchoj Beskidzkiej.

Pracownicy Przychodni Zdrowia w latach 2019 – 2020 nie założyli Niebieskich Kart i nie wydali zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Należy wspomnieć, iż pośrednią pomoc dla osób i rodzin zagrożonych przemocą domową świadczą wszelkie placówki oświatowe. Odbywa się to głównie poprzez organizację spotkań profilaktycznych, informacyjnych, a także edukacyjnych dla dzieci i ich rodziców (w tym zwiększających kompetencje opiekuńczo – wychowawcze).

Dla przykładu Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w roku szkolnym 2018/2019, objęła pomocą psychologiczno-pedagogiczną w postaci różnych form diagnozy i terapii 1270 dzieci z terenu całego powiatu. Na terenie powiatu przeprowadzono 4 spotkania i prelekcje dla rodziców wzmacniających ich kompetencje wychowawcze. W roku szkolnym 2018/2019 Poradnia wszczęła 1 procedurę Niebieskiej Karty z terenu Gminy Sucha Beskidzka.

W roku szkolnym 2019/2020 Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna, objęła pomocą psychologiczno-pedagogiczną w postaci różnych form diagnozy i terapii 872 dzieci w tym około 192 dzieci z terenu Gminy Sucha Beskidzka. W roku szkolnym 2019/2020 przeprowadzono 4 spotkania i prelekcje, w tym 2 na terenie Gminy Sucha Beskidzka: „Zapobieganie przemocy rówieśniczej”, „Jak radzić sobie ze stresem i lękiem związanym z pandemią”. W roku 2019 Poradnia wszczęła 1 procedurę Niebieskiej Karty na terenie Gminy Sucha Beskidzka.

W roku szkolnym 2020/2021 na dzień 25.03.2021r. Poradnia objęła pomocą psychologiczno-pedagogiczną w postaci różnych form diagnozy i terapii 504 dzieci w tym około 107 dzieci z terenu Gminy Sucha Beskidzka.

Z danych przekazanych ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Suchej Beskidzkiej wynika z kolei, iż jej pracownicy prowadzą działania profilaktyczne polegające na indywidualnych rozmowach z rodzicami i uczniami, w sytuacji obserwowania niepokojących zachowań dziecka. Organizują prelekcje dla uczniów z tematyki szeroko pojętej przemocy, głównie rówieśniczej, bezpiecznej szkoły i Internetu czy profilaktyki agresji i stosowania używek. W latach 2019/2020 szkoła przystąpiła do programu Profilaktyki Zintegrowanej „Archipelag Skarbów”, którego celem było zapobieganie różnym zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży, ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej. W ramach programu organizowane były spotkania z rodzicami, warsztaty dla uczniów, spotkania z Policjantem.

Pedagog szkolny uczestniczy w szkoleniach z zakresu procedury Niebieskie Karty i przekazuje podczas konferencji ważne informacje pozostałym nauczycielom. W roku 2019 szkoła wszczęła 1 procedurę Niebieskiej Karty.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Suchej Beskidzkiej, również potwierdziła realizację działań o charakterze informacyjno – profilaktycznym dotyczącym przemocy w rodzinie. Szkoła organizowała spotkania i warsztaty dla uczniów dotyczące przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy. Organizowano warsztaty i pogadanki dla rodziców służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych.

Nauczyciele w ostatnich latach szkolili się z zakresu procedury Niebieskie Karty.

Podobnie działania informacyjno – profilaktyczne z zakresu przemocy w rodzinie prowadzone są przez pracowników Miejskiego Przedszkola Samorządowego w Suchej Beskidzkiej. W latach 2019/2020 kompleksowo realizowano takie tematy jak m.in.: „Razem w przedszkolu” czy „Pamiętajmy, że nie można nikogo krzywdzić”, „Bezpieczne dziecko w sieci”, „Tolerancja i szacunek w grupie rówieśniczej”. Prowadzona jest systematyczna, comiesięczna pedagogizacja rodziców, podczas której poruszane są m.in. takie tematy jak „Przemoc psychiczna i fizyczna w rodzinie”, „Symptomy przemocy”, „Budowanie pozytywnych relacji w rodzinie”, „Klaps to też przemoc”. Dla dzieci organizowane były spotkania z Policjantem i Strażą Miejską dotyczące bezpieczeństwa i odpowiedniego zachowania się wobec osoby nieznanym oraz w sytuacji zagrażającej zdrowiu i życiu. Nauczyciele uczestniczą w szkoleniach z zakresu procedury Niebieskiej Karty, prowadzą indywidualne rozmowy z rodzicami, rozwiązują konflikty i udzielają porad.

Miejska Świetlica Profilaktyczna nie prowadziła w ostatnich latach grupowych form profilaktyki przemocy w rodzinie, a wszelkie działania pomocowe realizowane były w formie indywidualnej oraz poprzez współpracę między instytucjami. W większości roku 2020 w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju działania świetlicy były zawieszane.

Wszystkie szkoły ponadpodstawowe w przeciągu ostatnich dwóch lat prowadziły działania o charakterze informacyjno-profilaktycznym z zakresu przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej. Podczas zebrań z rodzicami i indywidualnych spotkań z rodzicami prowadzone były działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodzicielskich.

DANE Z INSTYTUCJI WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

W toku prowadzenia niniejszej diagnozy uzyskano informacje z Prokuratury Rejonowej w Suchej Beskidzkiej dotyczące przestępstw z art. 207 k. k. w latach 2019 – 2020 popełnionych na terenie Gminy Sucha Beskidzka.

Tabela 4. Środki karne i zapobiegawcze dotyczące przestępstw z art.207kk

Środki karne i zapobiegawcze	2019	2020
Liczba zarejestrowanych przestępstw związanych z art. 207 kk w Suchej Beskidzkiej	4	6
Liczba umorzonych postępowań związanych z art. 207 kk	0	1
Liczba zakończonych postępowań aktem oskarżenia (dot. art. 207 kk)	1	3
Tymczasowe aresztowanie w związku z przemocą w rodzinie	0	1
Dozór policji w związku z przemocą w rodzinie	0	1
Nakaz opuszczania lokalu w związku z przemocą w rodzinie	0	0
Zakaz zbliżania się do określonych osób, miejsc w związku z przemocą w rodzinie	0	0

Źródło: dane Prokuratura Rejonowa w Suchej Beskidzkiej

Według w/w informacji można zauważyć, iż stosunek zarejestrowanych spraw z art. 207 kk zwiększył się o ponad 33%, odpowiednio w 2019 r. było 4 sprawy a w 2020 r. – 6. W 2020 r. Aktem oskarżenia w 2020 r., zakończyły się zaledwie 3 postępowania, co jednak jest wzrostem o ponad 66% w stosunku do roku 2019.

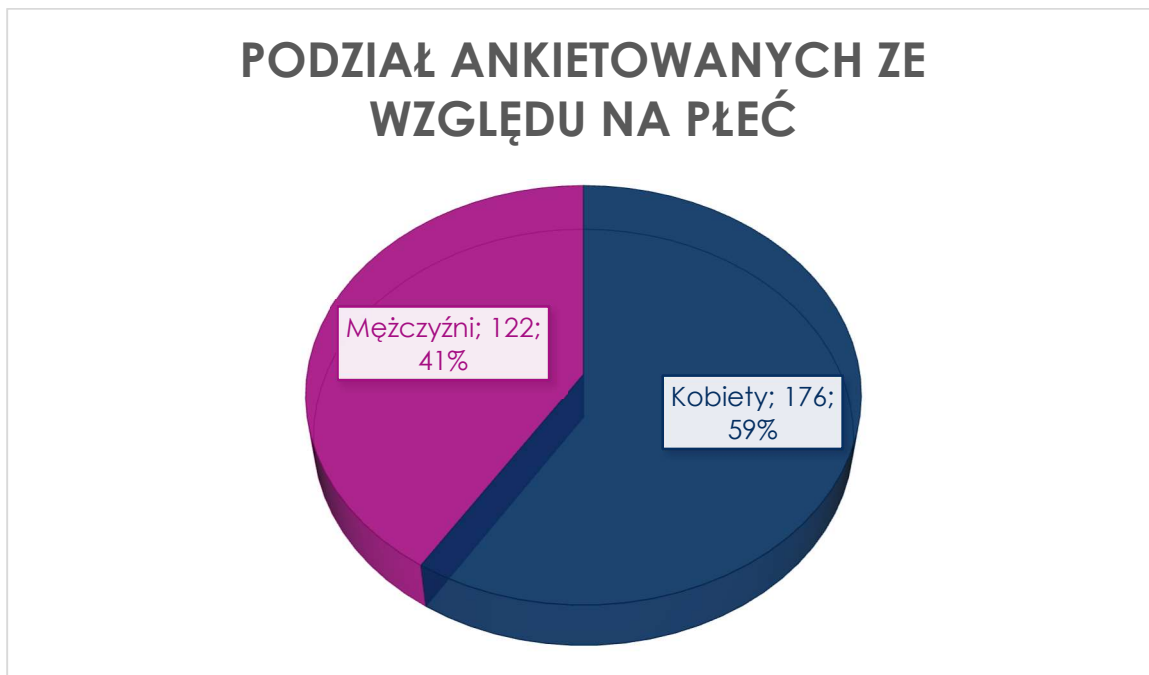
W 2020r. w związku z przemocą w rodzinie w 1 sprawie zastosowano tymczasowe aresztowanie, a w 1 przypadku został zastosowany dozór policji. W latach 2019/2020 nie było nakazu opuszczania lokalu ani zakazu zbliżania w związku z przemocą w rodzinie.

ANALIZA JAKOŚCIOWA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY

ANALIZA JAKOŚCIOWA ZJAWISKA PRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW Z TERENU GMINY

Analiza jakościowa zjawiska przemocy wśród uczniów z terenu Gminy Sucha Beskidzka została przeprowadzona w oparciu o kwestionariusz ankiety dla dzieci i młodzieży wśród uczniów szkół na terenie gminy. Rozprowadzono około 500 ankiet, z czego do analizy ostatecznie pozostało 298 egzemplarzy.

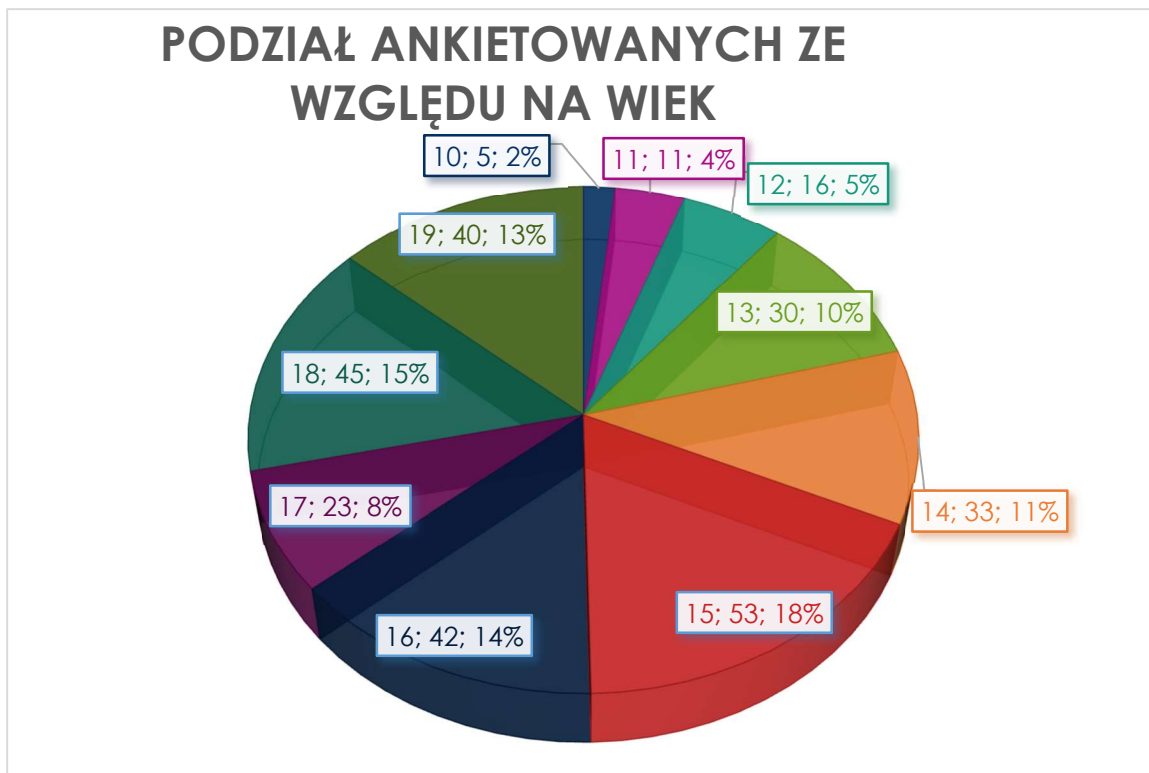
Wykres 6. Podział respondentów ze względu na płeć

Źródło: badanie własne

Większą część ankietowanych stanowią młode kobiety (59%), chłopcy stanowią zaś 41% ankietowanych.

Wykres 7. Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: badanie własne

Ankietowani prezentowali różne grupy wiekowe. Najliczniej reprezentowane były osoby w wieku 15 lat (53), 18 lat (45) i 16 lat (42). Najmniej ankietowanych było w wieku 10 lat (5) i 11 lat (11).

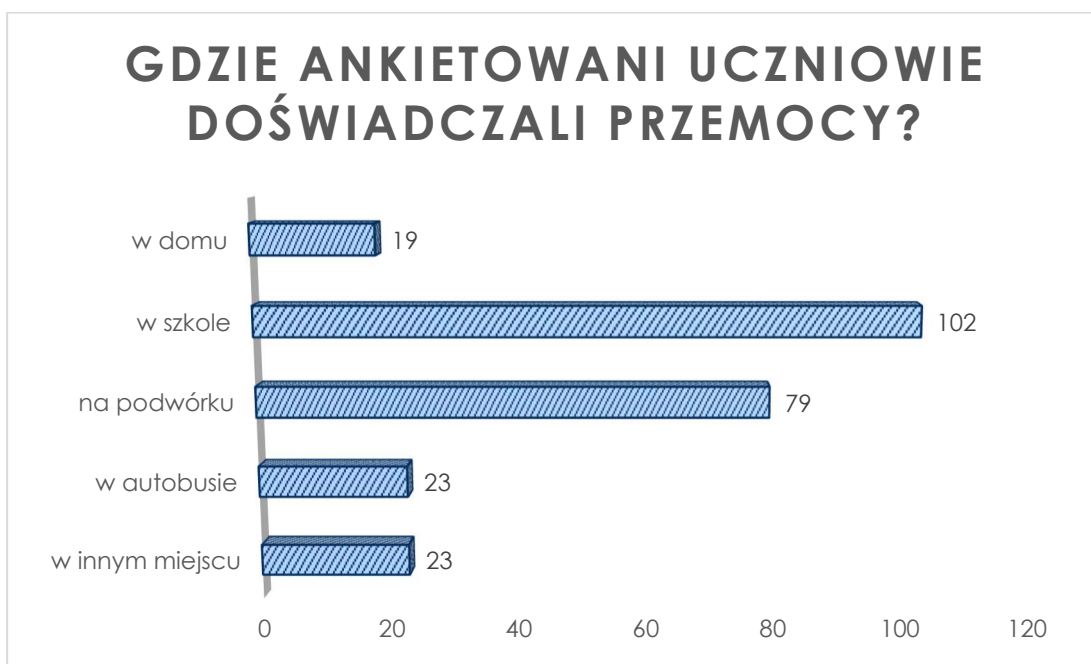
Wykres 8. Liczba ankietowanych, którzy spotkali się ze zjawiskiem przemocy

Źródło: badanie własne

Wśród uczniów prawie połowa ankietowanych spotkała się ze zjawiskiem przemocy (48%).

Wykres 9. Miejsca, gdzie uczniowie doświadczali przemocy

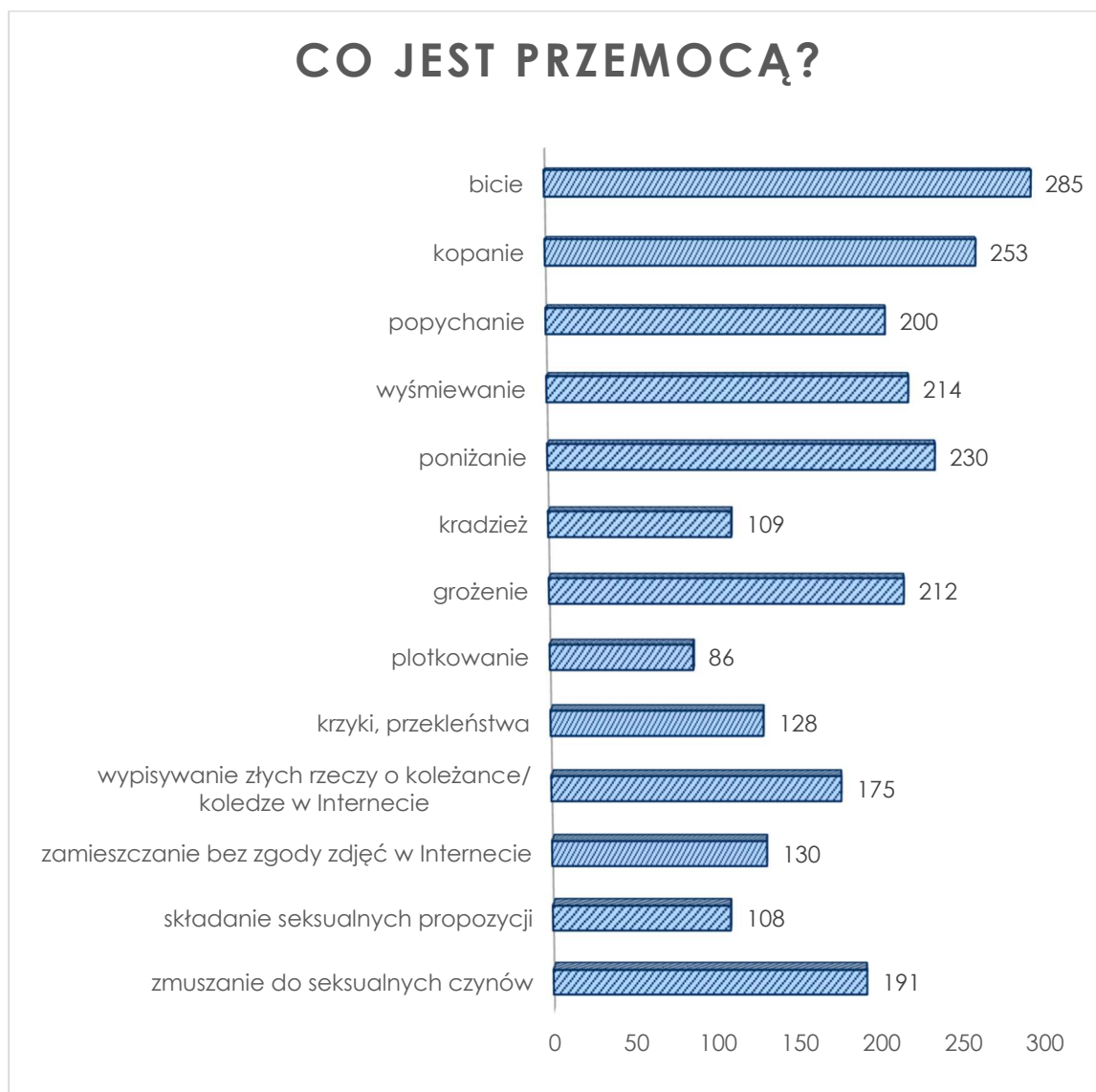

Źródło: badanie własne

Najwięcej uczniów doświadczała przemocy na terenie szkoły 102 odpowiedzi (ponad 34%) i na podwórku 79 odpowiedzi (ponad 26%), najmniej osób 19 wskazało dom (około 6%). Niektórzy badani wskazali inne miejsca występowania przemocy, np.: w autobusie, w mieście, w Internecie, na placu targowym, w miejscu publicznym, na imprezie, w klasie, poza szkołą np. na placu zabaw, w różnych kontaktach.

Pytanie dotyczące świadomości dzieci i młodzieży w obszarze identyfikacji różnych zachowań, które składają się na zjawisko przemocy przyniosło następujące wyniki:

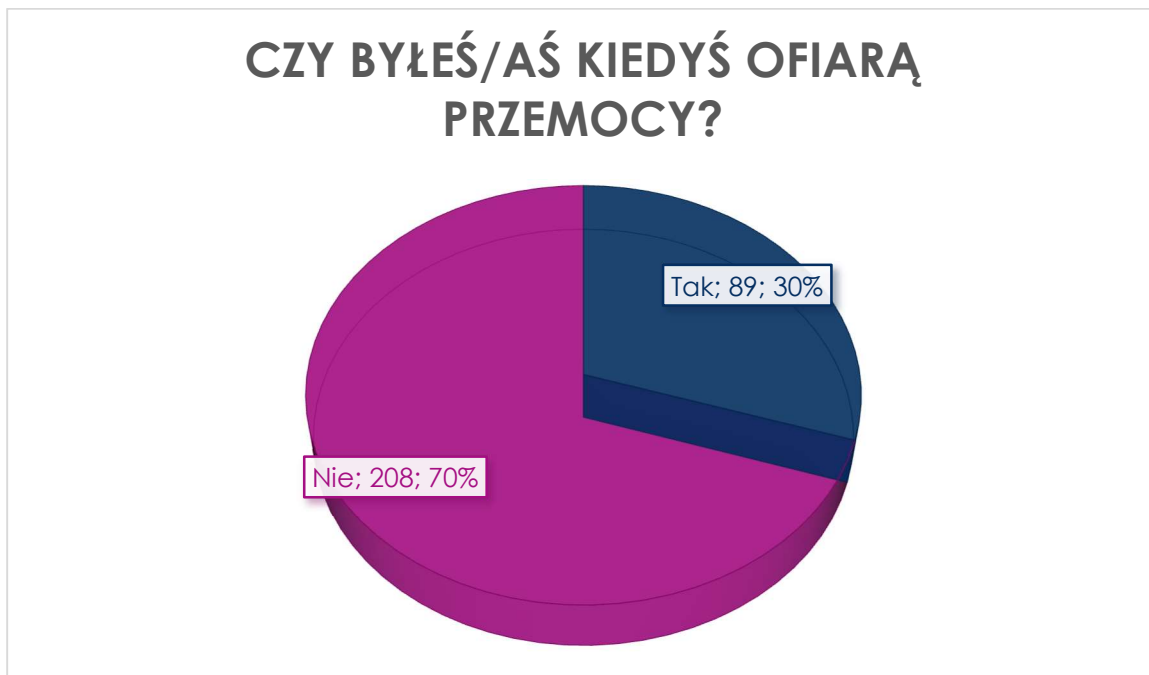
Wykres 10. Co jest zjawiskiem przemocy według uczniów

Źródło: badanie własne

Dla ponad 98% ankietowanych przemoc utożsamiana jest z biciem, dla 85% z kopaniem, dla 77% z poniżaniem, dla 72% z wyśmiewaniem, 71 % utożsamia przemoc z grożeniem, a 67% z popychaniem. 64% ankietowanych za przemoc uważa także zmuszanie do czynności seksualnych.

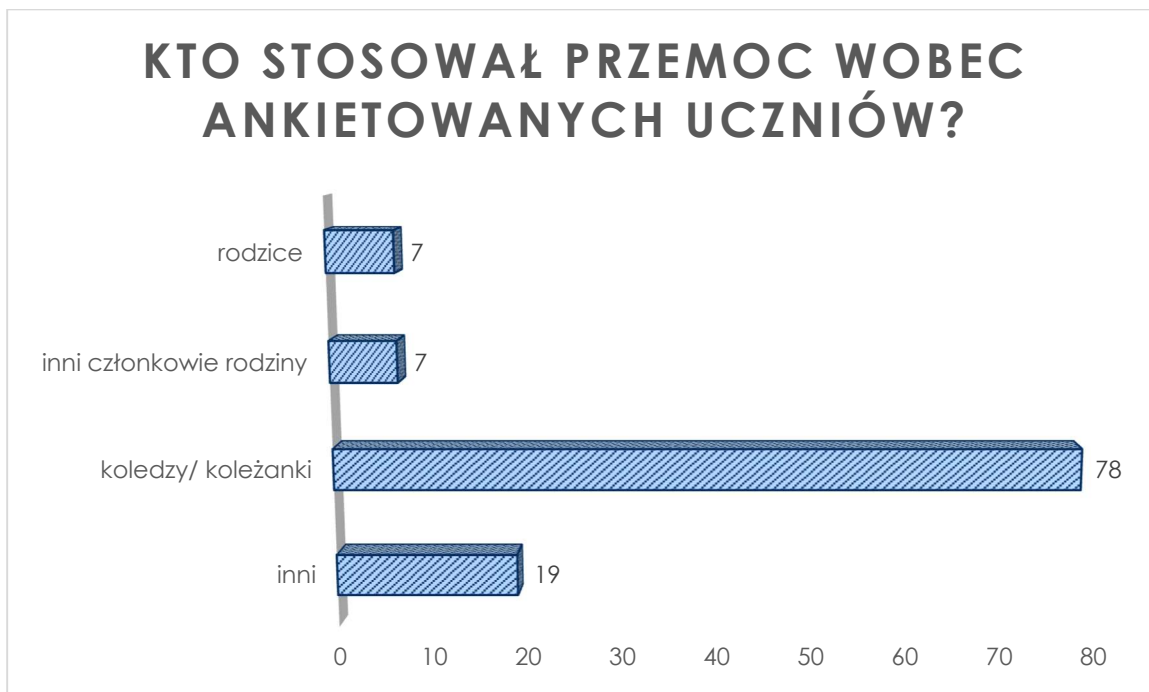
Wykres 11. Czy byłeś kiedyś ofiarą przemocy?

Źródło: badanie własne

30% ankietyowanych dzieci i młodzieży stwierdziło, iż było ofiarą przemocy.

Wykres 12. Kto wobec ciebie stosował przemoc?

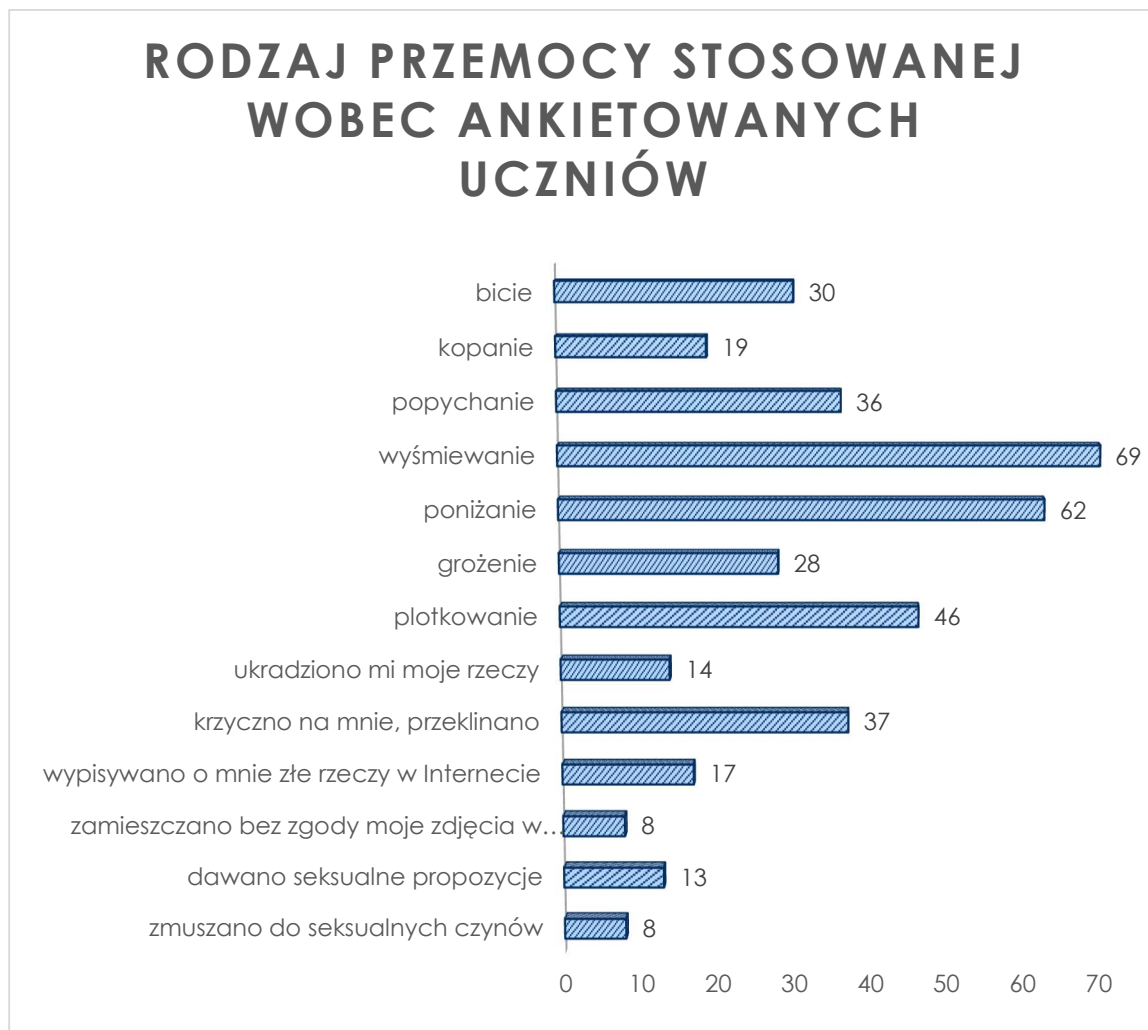
Źródło: badanie własne

Według danych zawartych w ankietach największą grupą odpowiedzialną za przemoc według małoletnich są koledzy oraz koleżanki (86%), rodzinę jako sprawcę przemocy wskazało

7 osób (po 7,8%) odpowiednio wskazując rodziców bądź innych członków rodziny, 19 małoletnich wskazało na inne osoby, t.j. Inni członkowie rodziny: brat, kuzyn, obce osoby, nieznanymi osoby, obcy w Internecie, obcy ludzie, anonimowy obywatel, dziewczyna, chłopak, partner, nauczyciel.

Uczniowie doświadczali przemocy głównie w formie: wyśmiewania (77%), poniżania (69%), plotkowania (51%) oraz w formie krzyków i przeklinania (41%).

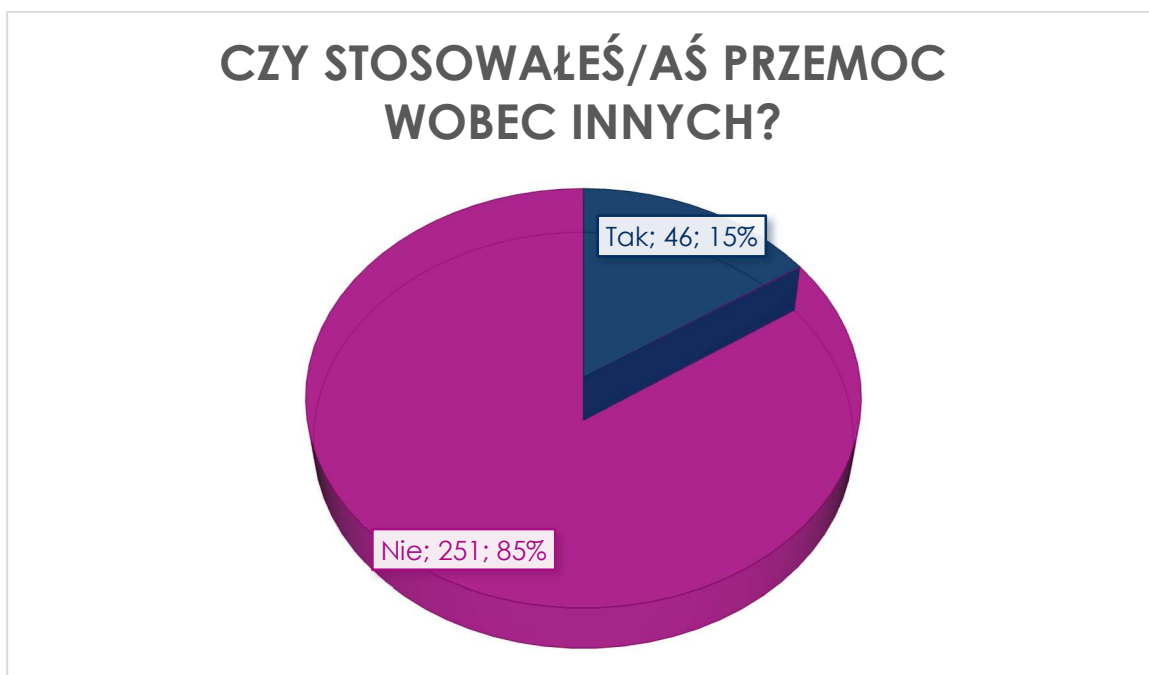
Wykres 13. Jaką przemoc wobec Ciebie stosowano?

Źródło: badanie własne

Przeważająca większość uczniów nie stosowała przemocy wobec innych (85%), a 15 % spośród respondentów przyznało się do stosowania przemocy.

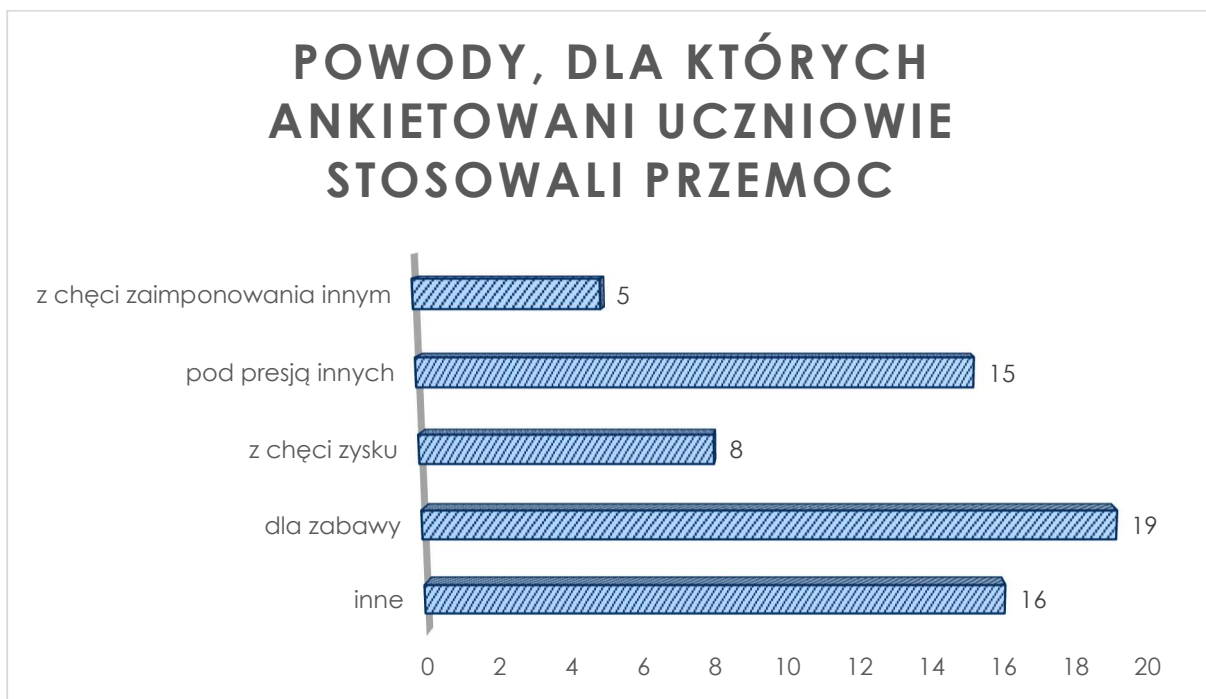
Wykres 14. Czy stosowałaś/eś przemoc wobec innych?

Źródło: badanie własne

Najczęściej wskazywanym powodem stosowania przemocy była odpowiedź „dla zabawy” którą wskazało 19 osób (41%). Zastanawiającym jest fakt iż druga najpopularniejsza odpowiedź to „pod presją innych” którą zaznaczyło 15 osób (33%).

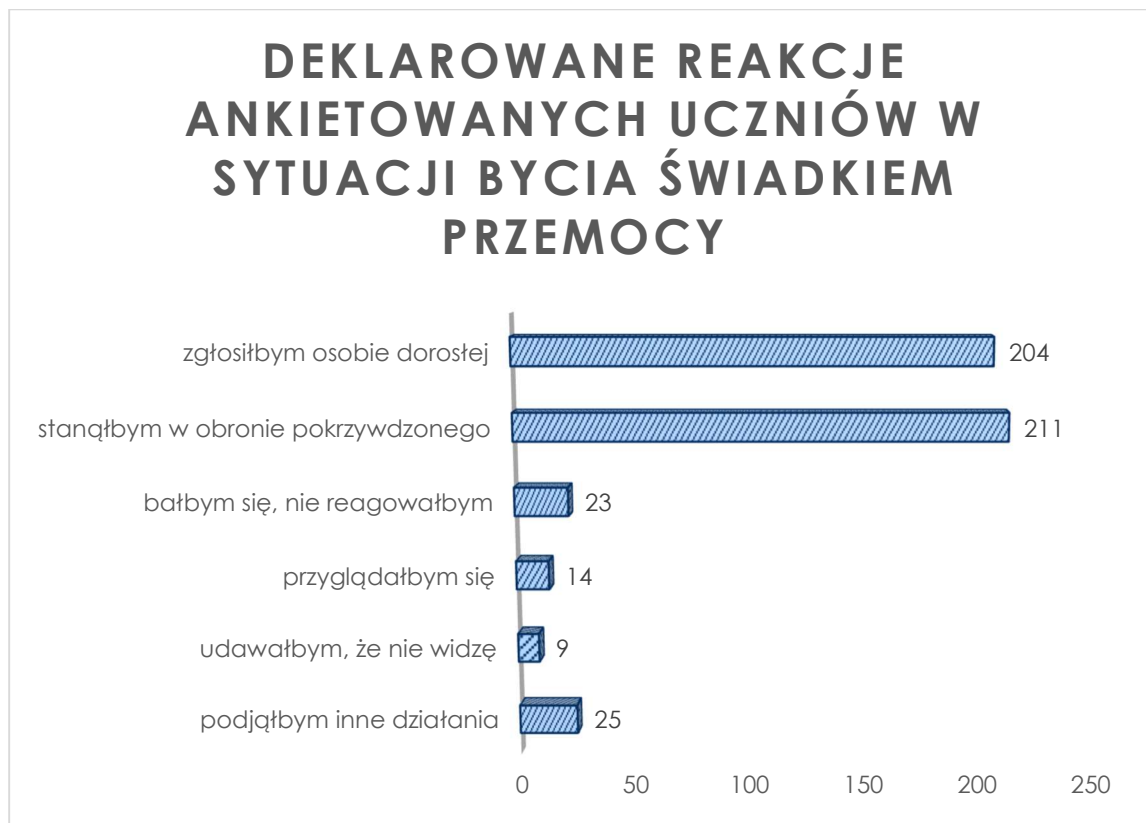
Wykres 15. Dlaczego stosowałeś przemoc?

Źródło: badanie własne

Udzielone odpowiedzi „inne”: ze złości, prywatne porachunki, z zemsty, odegranie się to była samoobrona, w obronie własnej, wymagała tego sytuacja, pod wpływem emocji, z konieczności, obronie słabszego, bo tak.

Wykres 16. Co zrobiłbyś w sytuacji gdybyś był/a świadkiem przemocy

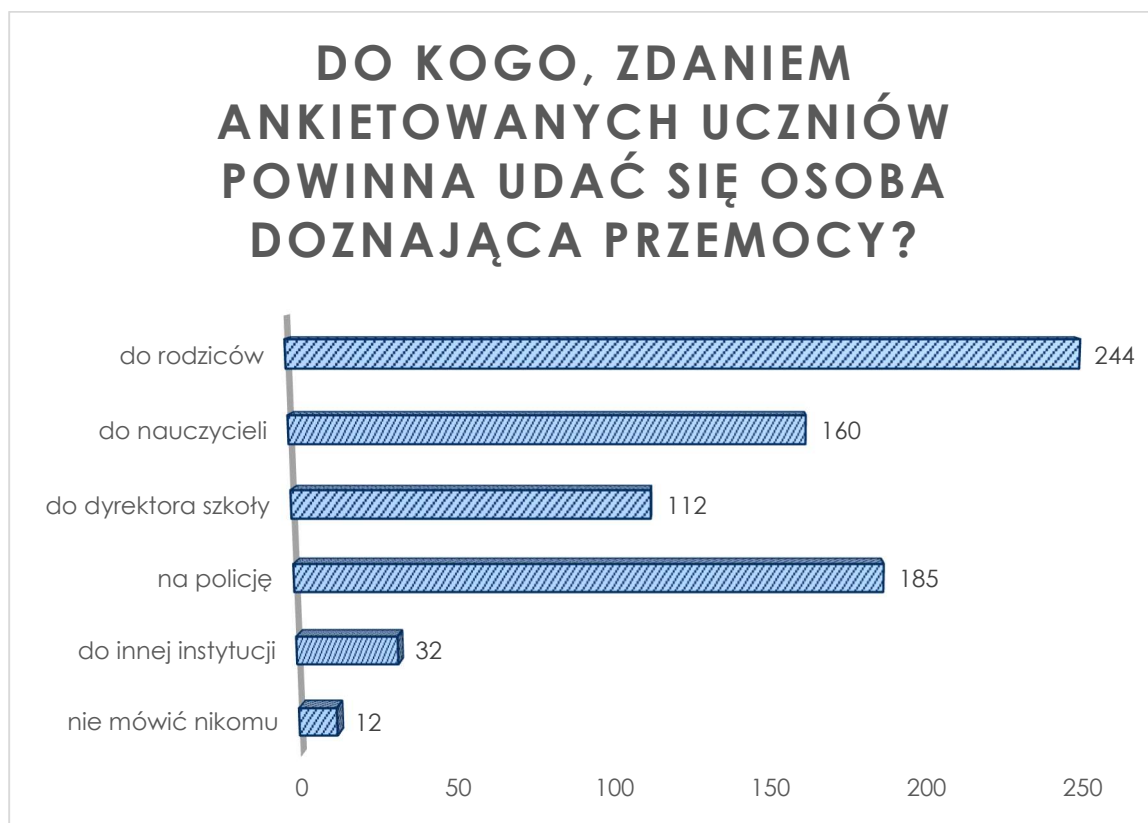

Źródło: badanie własne

Spośród wszystkich ankietowanych 71% uczniów stanęłoby w obronie osoby doświadczającej przemocy, a prawie 69% zgłosiłoby zaistniały fakt osobie dorosłej. Nieliczna grupa respondentów nie podjęłaby żadnego działania tj. 3% ankietowanych udawałaby, że nie widzi, a niespełna 5% przyglądałaby się sytuacji.

Uczniowie zapytani, gdzie osoba doświadczająca przemocy powinna się zgłosić wskazali przede wszystkim: do rodziców (82%), na Policję (62%), do nauczycieli (53%), a 4% uważa, że nie należy mówić nikomu.

Wykres 17. Jak sądzisz, do kogo powinna się udać osoba doznająca przemocy?

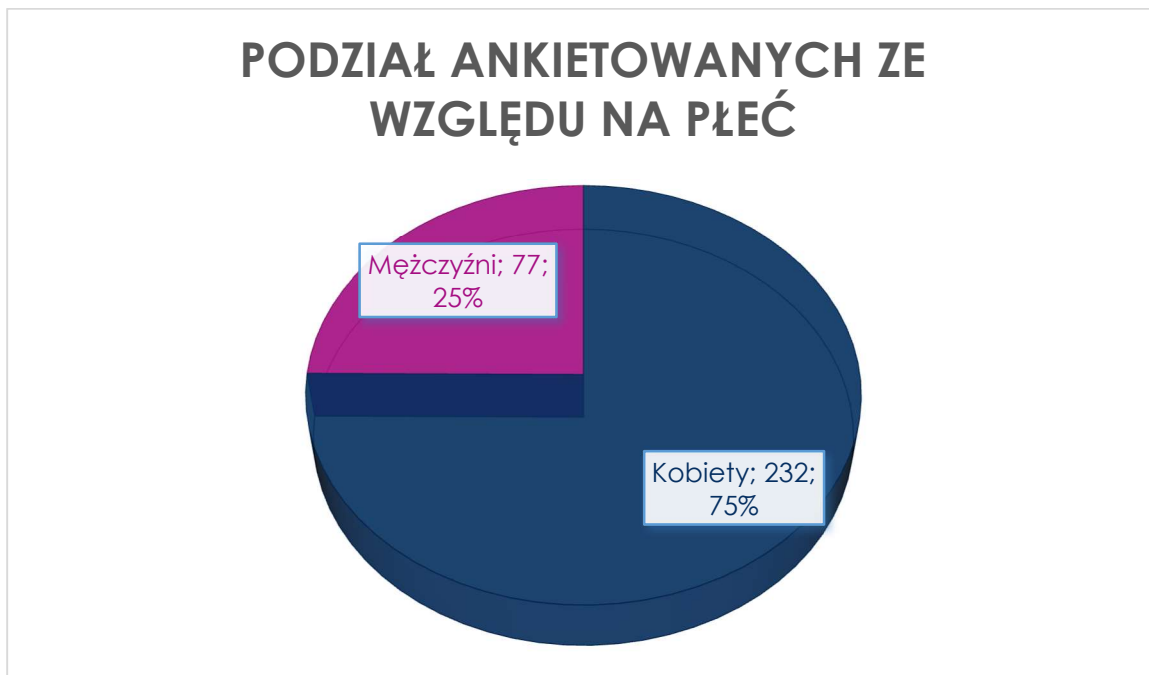
Źródło: badanie własne

ANALIZA JAKOŚCIOWA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

Analiza jakościowa zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sucha Beskidzka została przeprowadzona w oparciu o kwestionariusz ankiety dla dorosłych mieszkańców gminy. Ankieta wypełniana była przez rodziców dzieci podczas wizyt w szkołach, przedszkolu, świetlicy profilaktycznej a dodatkowo dostępna była do wypełnienia dla odwiedzających Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Interwencji Kryzysowej i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ankiety były również dostępne dla mieszkańców w formie on-line na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Rozprowadzono około 500 kopii ankiety, z czego do analizy przydatnych (poprawnie wypełnionych) ostatecznie pozostało 309 egzemplarzy.

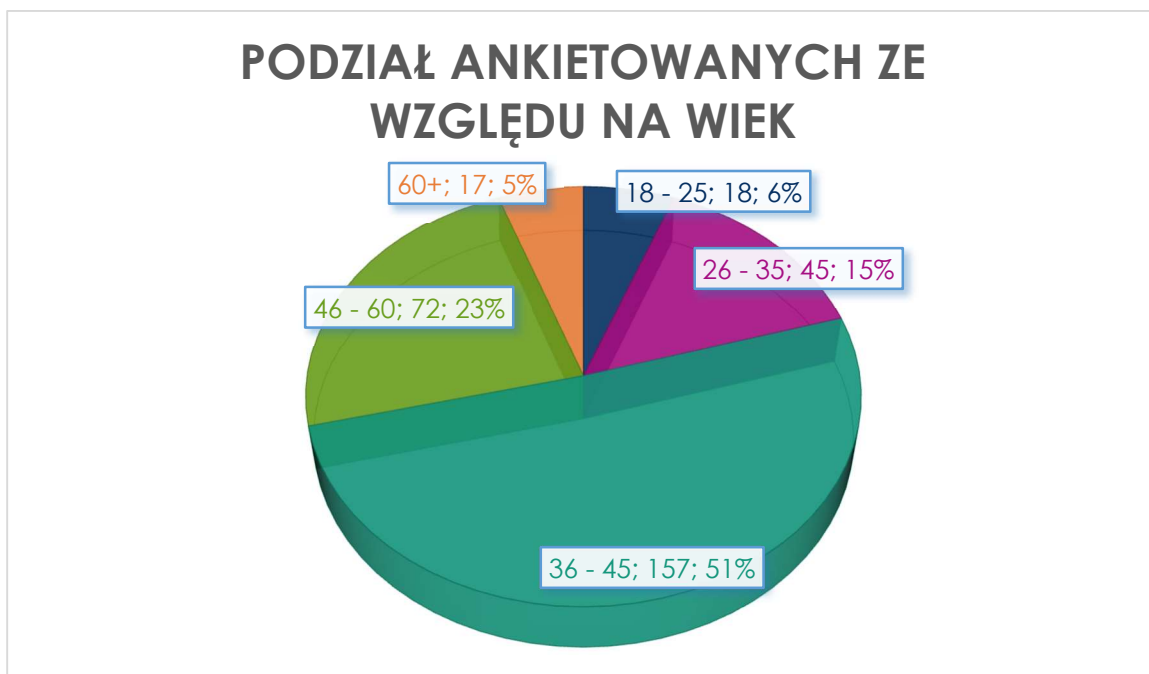
Wykres 18. Podział respondentów ze względu na płeć

Źródło: badanie własne

Ankietę wypełniło zdecydowanie więcej kobiet (232), niż mężczyzn (77).

Wykres 19. Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: badanie własne

Ankietowani prezentowali różne grupy wiekowe. Najliczniej reprezentowane były osoby w średnim wieku, 36 – 45 r.ż. (157). Najmniej było osób młodych, 18 – 25 r.ż. (18) oraz po 60 r. ż. (17).

Wykres 20. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie wg respondentów

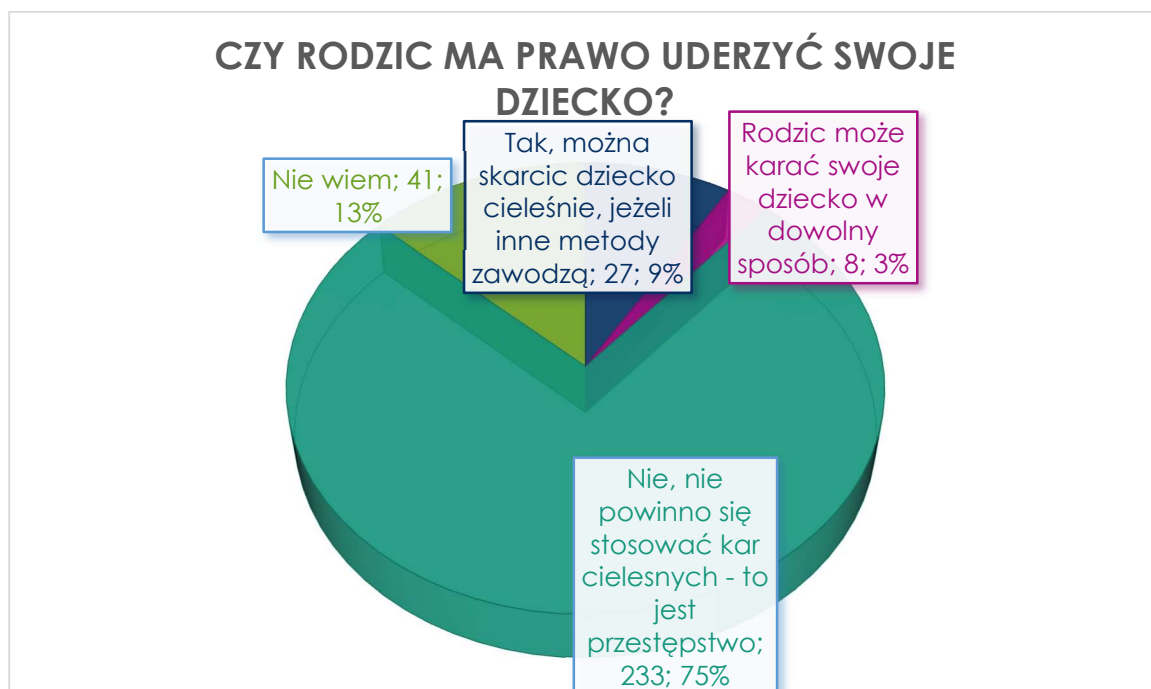
Źródło: badanie własne

78% spośród ankietowanych zauważa zjawisko przemocy w Gminie, natomiast 22% nie zauważa problemu.

ANALIZA POSTAW WYCHOWAWCZYCH

Według przeprowadzonych badań aż 75% z badanych uważa że nie powinno się stosować przemocy cielesnej, 9% spośród badanych nie ma nic przeciwko karze cielesnej jeśli inne metody zawodzą, natomiast 3% uważa że rodzic może karać swoje dziecko jak chce, 13% spośród badanych osób nie ma wyrobionego zdania na ten temat.

Wykres 21. Czy rodzic ma prawo uderzyć swoje dziecko?

Źródło: badanie własne

Zdecydowana większość badanych nie zna innych rodziców stosujących kary cielesne (65%), jednak 35% spośród osób badanych zna takich rodziców.

Wykres 22. Czy zna Pan/i rodziców, którzy stosują kary cielesne?

Źródło: badanie własne

Wykres 23. Czy „klaps” może być uzasadniony?

Źródło: badanie własne

Respondenci zostali poproszeni o ustosunkowanie się, czy klaps dany dziecku w sytuacji dla niego niebezpiecznej może być uzasadniony. Zdecydowana większość bo 64% pytanych odpowiedziało, że nie. 110 (36%) ankietowanych potrafi znaleźć usprawiedliwienie dla klapsa, gdy dziecko doprowadziło do sytuacji dla niego niebezpiecznej.

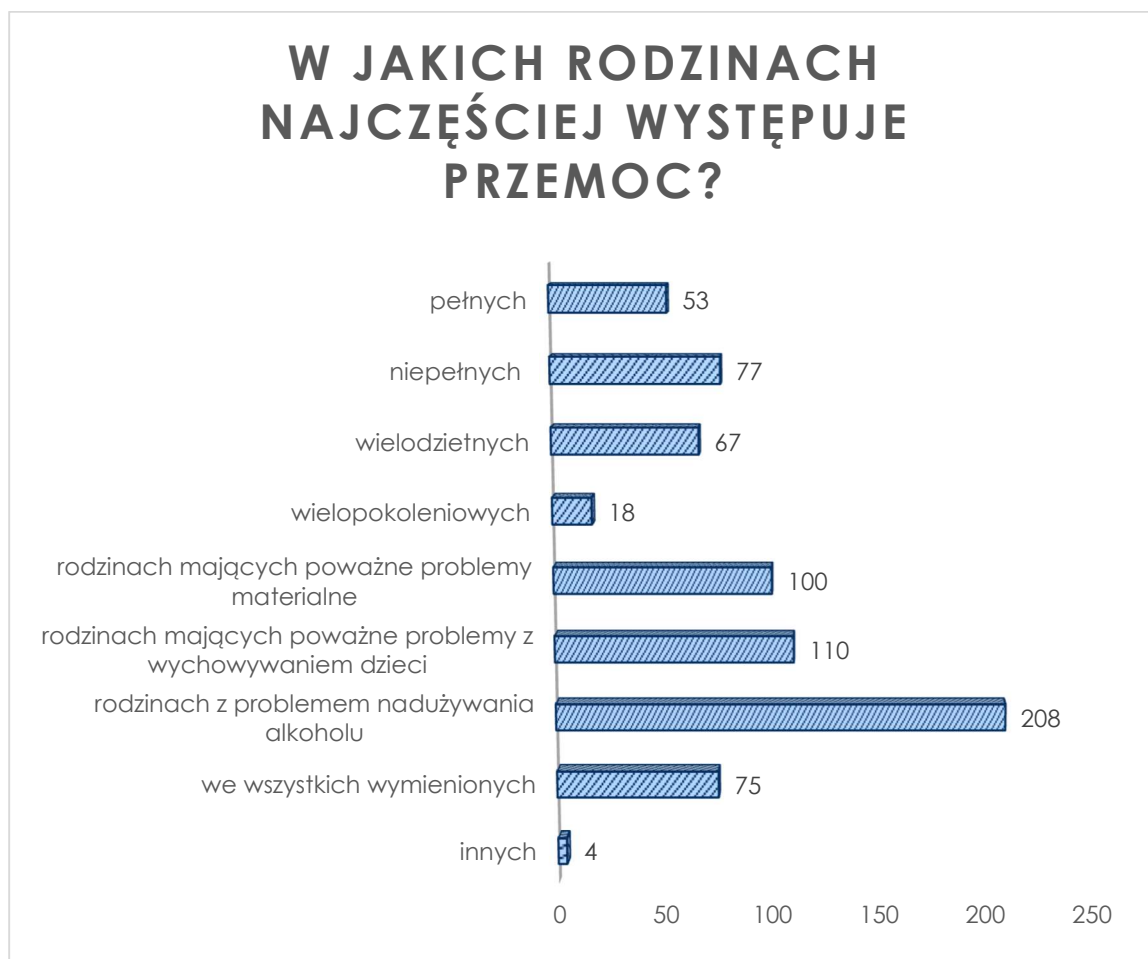
ANALIZA PODSTAW – STEREOTYPÓW DOTYCZĄCYCH PRZEMOCY

W świadomości społecznej funkcjonuje wiele stereotypów wokół tematu przemocy domowej.

Zdecydowana większość ankietowanych wskazała problem z nadużywaniem alkoholu za najczęstszy powód występowania przemocy w rodzinie, tę odpowiedź wskazało 208 osób. Aż 110 ankietowanych wskazało, że w rodzinach mających poważne problemy z wychowaniem dzieci występuje przemoc. Trzecią najpopularniejszą odpowiedzią było zaznaczenie odpowiedzi „w rodzinach mające poważne problemy materialne” 100 osób zwróciło na to uwagę.

W odpowiedziach „innych” wskazano: patologicznych, konkubin, wielorodzinnych – patchworkowych.

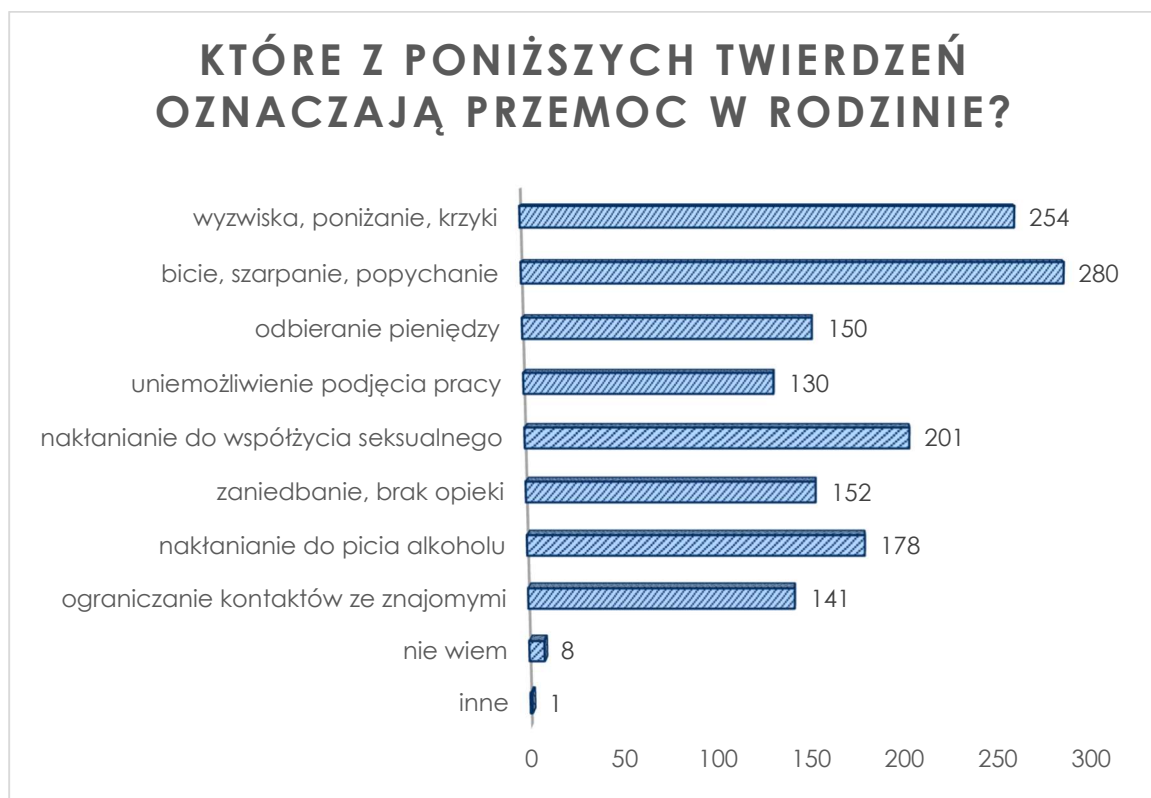
Wykres 24. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?

Źródło: badanie własne

Jak pokazuje poniższy wykres większość respondentów trafnie wskazywała na zachowania przemocowe. Tylko 8 osób zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, Najczęściej wskazywaną odpowiedzią było „bicie, szarpanie, popychanie” (280 osób), kolejną popularną odpowiedzią było „wyzwiska, poniżanie i krzyki” (254 osób), ostatnią odpowiedzią którą wskazało ponad 201 było nakłanianie do współżycia seksualnego.

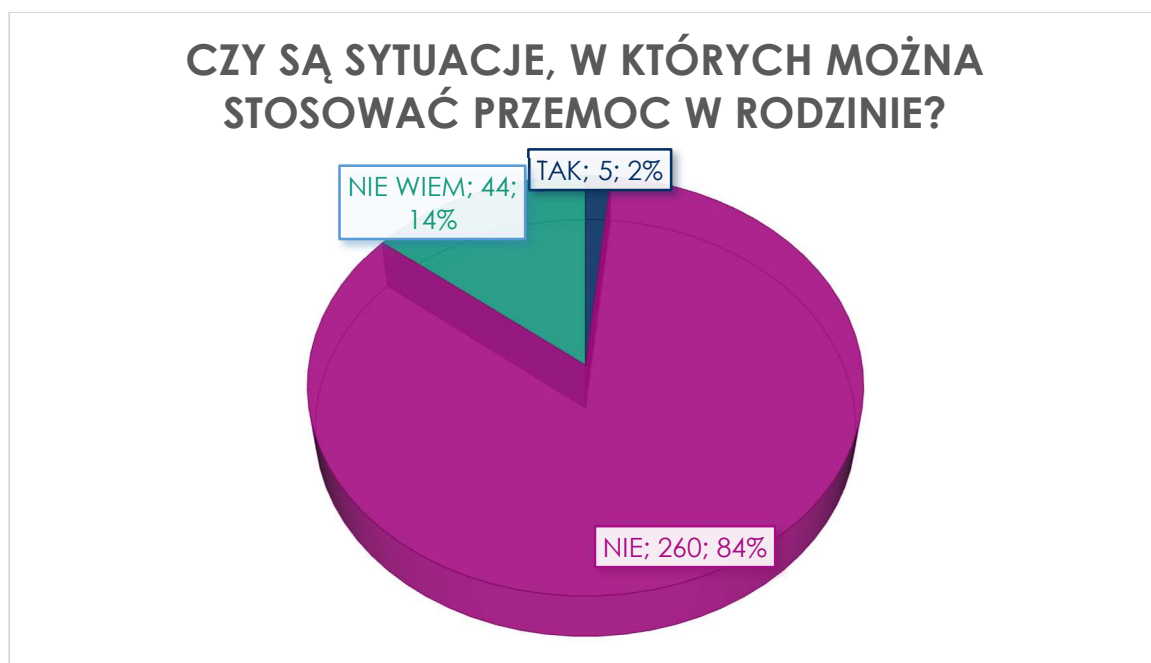
Wykres 25. Które twierdzenie oznacza przemoc w rodzinie?

Źródło: badanie własne

Zdecydowana większość respondentów bo aż 84% uważa że nie ma takiej sytuacji, w której można stosować przemoc w rodzinie.

Wykres 26. Czy są sytuacje, w których można stosować przemoc?

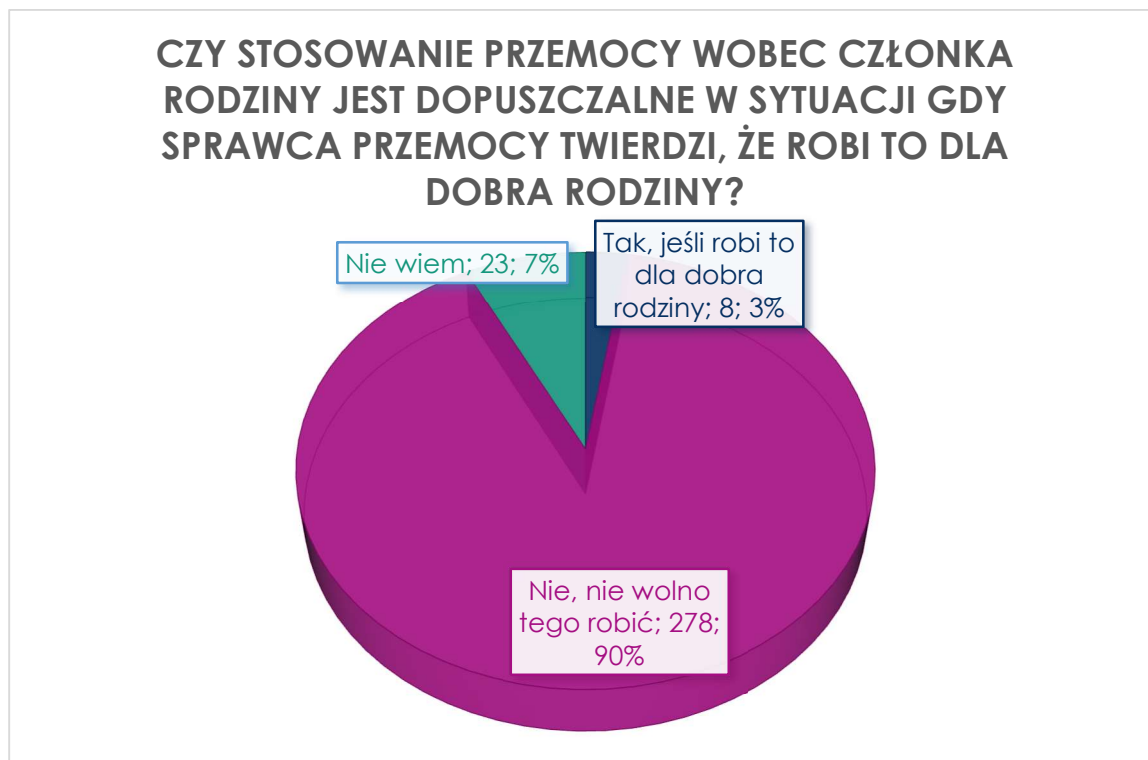

Źródło: badanie własne

Wartym zauważenia jest jednak fakt, że 14% ankietowanych nie ma wyrobionego zdania na ten temat, natomiast zaledwie 2% respondentów uważa że istnieją sytuacje w których przemoc jest uzasadniona.

Zdecydowana większość osób ankietowanych stanowczo zaprzecza idei stosowania przemocy w rodzinie, aż 90% osób badanych uważa że przemoc nawet dla dobra rodziny jest nieuzasadniona.

Wykres 27. Czy stosowanie przemocy wobec członka rodziny jest dopuszczalne?

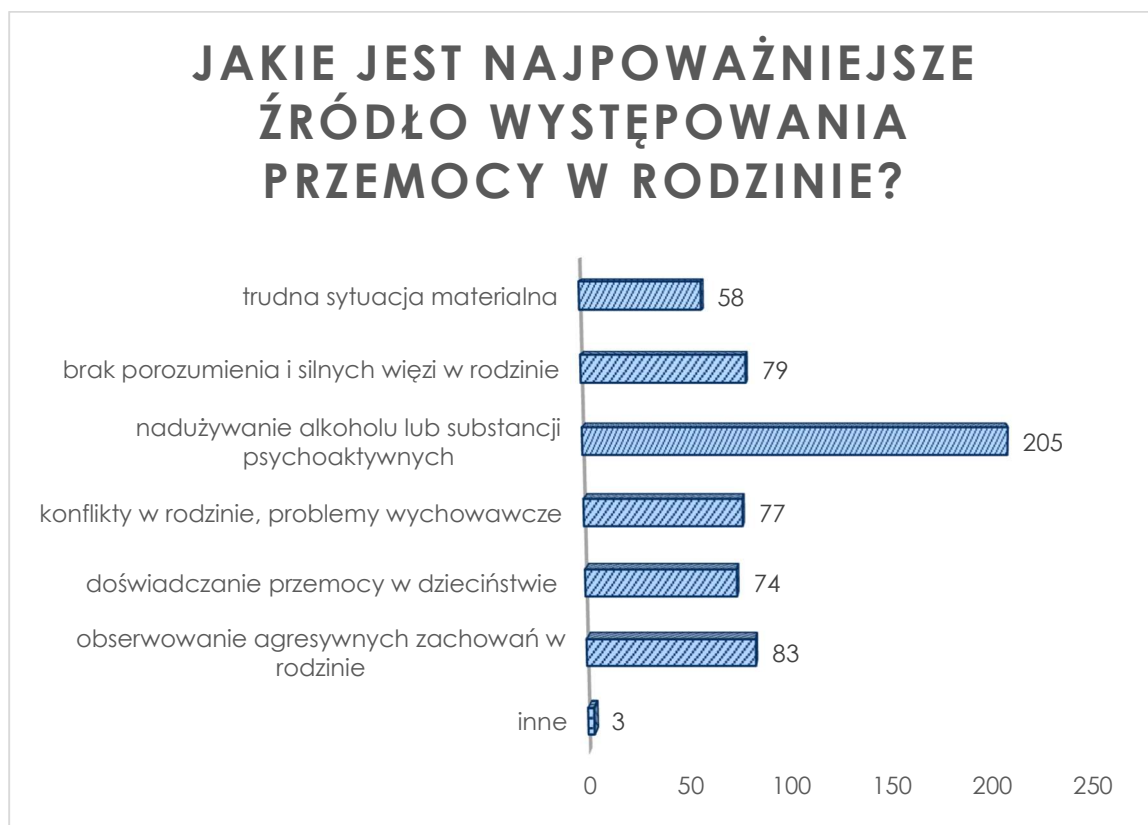

Źródło: badanie własne

W stosunku do poprzedniego wykresu, który był bardziej ogólny zmniejszyła się ilość osób nie mających zdania, 3% respondentów uważa jednakże przemoc jest dozwolona jeśli to dla dobra rodziny.

Jak pokazuje poniższy wykres, według ankietowanych najpoważniejszą przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu oraz środków psychoaktywnych za tą odpowiedź opowiedziało się 205 osób, 79 osób wskazało na brak porozumienia oraz słabe więzi rodzinne, 77 osób wskazało na konflikty w rodzinie jak i problemy wychowawcze a 83 ankietowanych wskazało na obserwowanie zachowań agresywnych w rodzinie.

Wykres 28. Jakie jest najpoważniejsze źródło występowania przemocy?

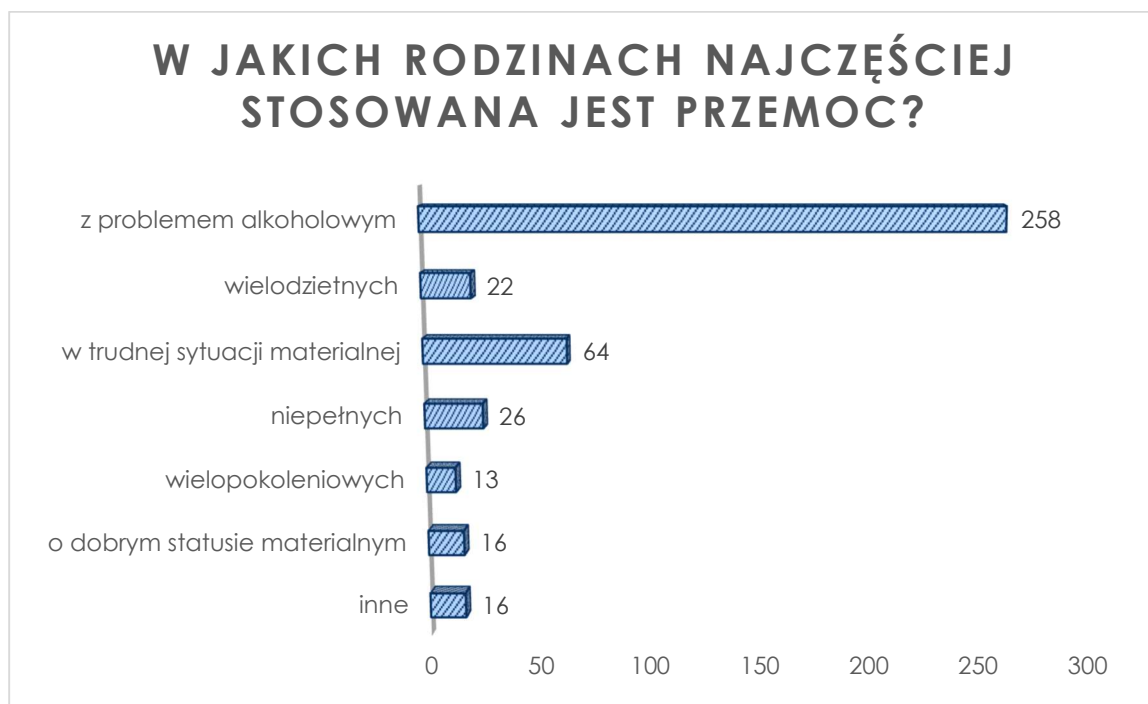

Źródło: badanie własne

Zdecydowana większość respondentów a mianowicie 258 osób utożsamiało problemy alkoholowe z przemocą w rodzinie, kolejnym skojarzeniem z sytuacją przemocową była trudna sytuacja materialna na którą zwróciło uwagę 64 ankietowanych. Ponad dwadzieścia osób opowiedziało się za odpowiedzią „wielodzietnych” 22 osoby oraz „niepełnych” 26 osób.

Wśród innych odpowiedzi znalazły się następujące wskazania: Wszędzie gdzie jedna osoba jest słabsza psychicznie lub z błędnie wbudowanym wzorcem przemocowym (przyzwoleniem na przemoc) a druga ma problemy natury psychicznej (buduje poczucie własnej wartości na okazywaniu wyższości dzięki przemocy fizycznej lub psychicznej), Brak szacunku i miłości, We wszystkich jest to możliwe, wszystkie powyższe, może być w każdej rodzinie, w każdej, we wszystkich wymienionych, Nie wiem, nie ma zasady, Konkubinacie, Osoby o zasobach sadystycznych.

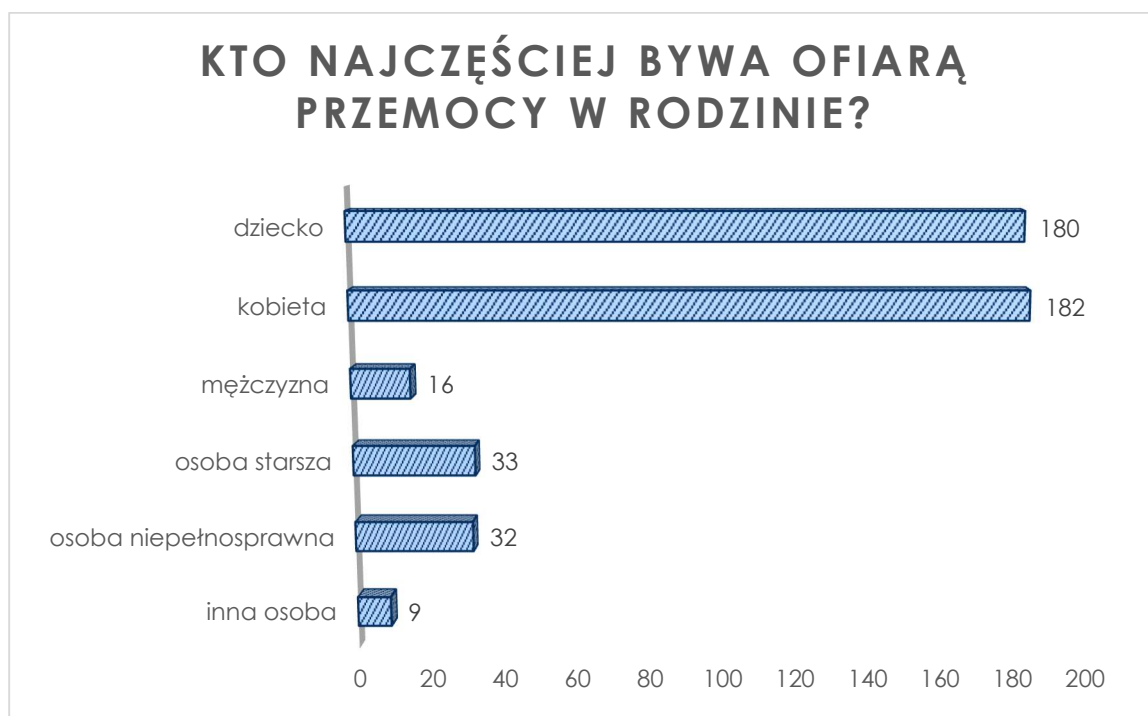
Wykres 29. Rodziny przejawiające najwięcej problemów przemocy

Źródło: badanie własne

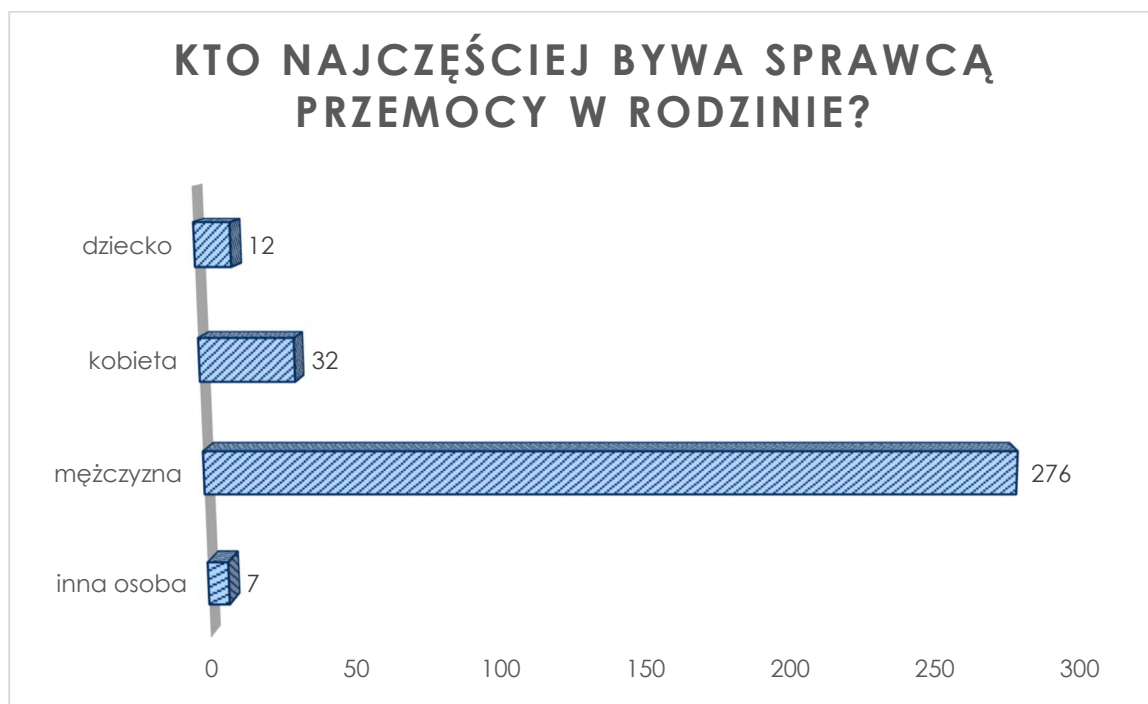
Zdecydowana większość ankietowanych wskazała, że najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie jest kobieta (182 odpowiedzi), niewiele mniej osób wskazało odpowiedź „dziecko” (180 zaznaczeń).

Wykres 30. Kto najczęściej bywa ofiarą przemocy w rodzinie?

Źródło: badanie własne

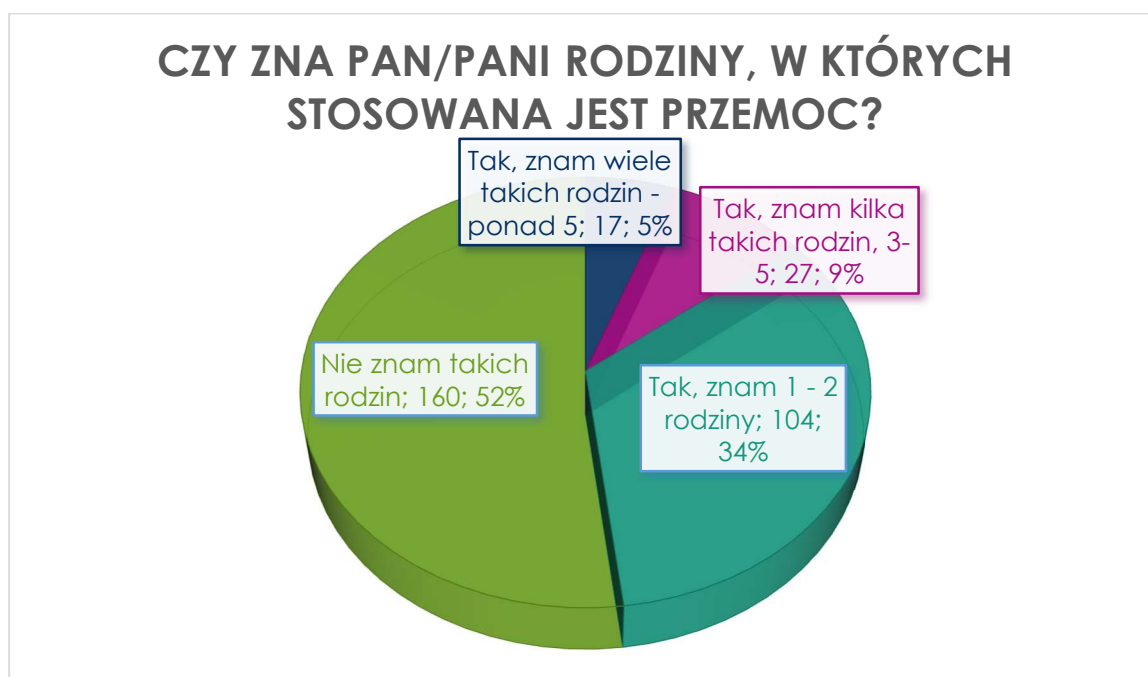
Wykres 31. Kto najczęściej jest sprawcą przemocy w rodzinie?

Źródło: badanie własne

Ankietowani wskazali niemal jednogłośnie iż najczęściej sprawcą przemocy domowej bywa mężczyzna tą odpowiedź wskazało 276 osób, drugą znacznie mniej wskazywaną odpowiedzią była „kobieta”. Możliwość tą wskazały 32 osoby. Wśród odpowiedzi „inna osoba” znalazły się następujące wskazania: mogą być wszyscy wymienieni, osoba dominująca, dorośli.

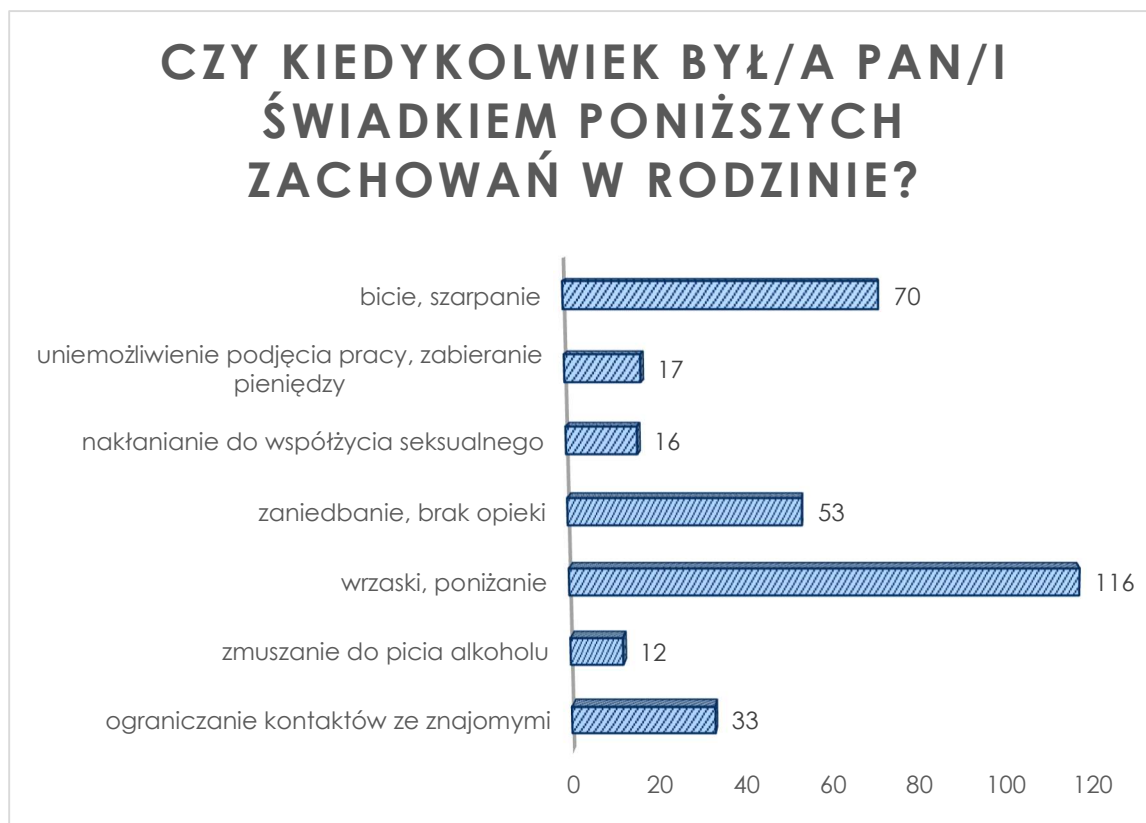
Wykres 32. Czy zna Pan/i rodziny, w których stosowana jest przemoc?

Źródło: badanie własne

Większość osób badanych nie zna rodzin, w których jest stosowana przemoc tj. 52%, natomiast 34% badanych zna jedną bądź dwie takie rodziny, 9% respondentów zna od 3-5 rodzin w których stosowana jest przemoc, natomiast 5% z badanych twierdzi że zna ponad 5 takich rodzin.

Wykres 33. Czy kiedykolwiek był Pan/i świadkiem zachowań przemocowych?

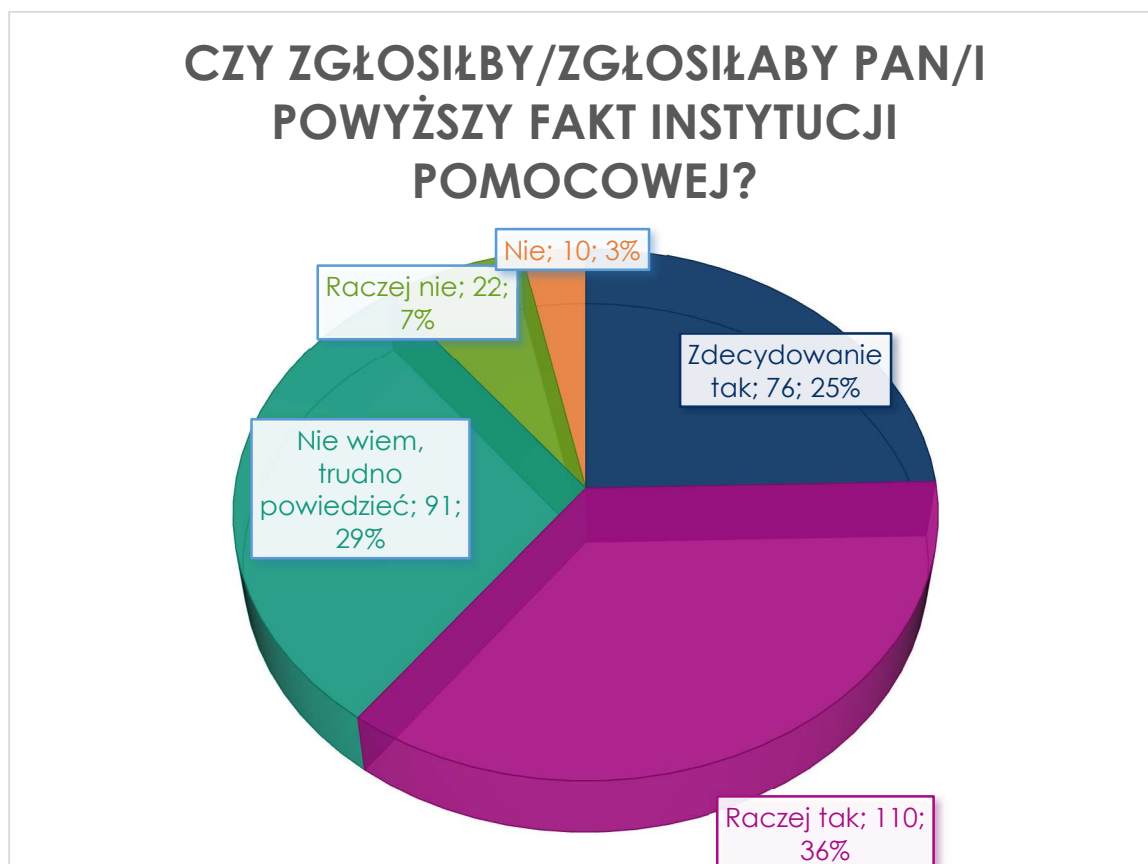

Źródło: badanie własne

Najwięcej osób 116 wskazało że było świadkiem wrasków oraz poniżania, 70 osób wskazało, że było świadkami bicia oraz szarpania, natomiast 53 osoby wskazały że zauważyły zaniedbanie oraz brak opieki.

Ponad 60% osób ankietowanych zdecydowanie zgłosiłoby (25%) fakt przemocy w rodzinie odpowiednim służbom, 36% zaznaczyło odpowiedź „raczej tak”, prawie 1/3 ankietowanych bo 29% twierdzi że trudno powiedzieć jakby postąpiło w takiej sytuacji, natomiast 10% z ankietowanych jest za nie zgłaszaniem, odpowiedź „raczej nie” zaznaczyło 7% a „nie” 3% spośród ankietowanych.

Wykres 34. Czy respondent zgłosiłby przemoc instytucji pomocowej?

Źródło: badanie własne

ŚWIADOMOŚĆ MIESZKAŃCÓW DOTYCZĄCA OSÓB I INSTYTUCJI, DO KTÓRYCH NALEŻY ZGŁOSIĆ SIĘ W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA PRZEMOCY

Służby społeczne w Gminie Sucha Beskidzka dokładają starań aby do każdego mieszkańca dotarła informacja o możliwościach pomocy i wsparcia w przypadkach przemocy domowej. W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach poprzednich organizowane były różnorodne kampanie społeczne i informacyjne. Działa również Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie.

Parafia Rzymsko-Katolicka w Suchoj Beskidzkiej w ramach prowadzonych przez Kościół grup, poradni, programów, spotkań przedmażeńskich prowadzi działania wprowadzające elementy edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Uniwersytet Trzeciego Wieku działający na terenie Gminy uwzględnia w swojej działalności elementy edukacji na temat zjawiska przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Wyniki uzyskane w przeprowadzonym badaniu ankietowym wskazują jednak na konieczność intensyfikacji działań informacyjnych dla miejscowej ludności w temacie możliwości uzyskania wsparcia w wypadkach wystąpienia przemocy domowej.

Ankietowani zostali poproszeni o wymienienie znanych im miejsc i instytucji gdzie można szukać pomocy w razie wystąpienia przemocy w rodzinie. Większość respondentów - 166 (90,2%) potrafiło wymienić przynajmniej jedno potencjalne źródło pomocy i wsparcia. Średnio ankietowani wymieniali 1-3 miejsc, osób lub instytucji. Natomiast niemal 1/10 ankietowanych – 18 (9,7%) nie podała odpowiedzi na pytanie. Ilość odpowiedzi podawanych przez respondentów prezentuje poniższa tabela:

Tabela 5. Instytucje, gdzie można szukać pomocy w razie wystąpienia przemocy w rodzinie wg. ankietowanych

L.P.	NAZWA MIEJSCA/ INSTYTUCJI	ILOŚĆ WSKAZAŃ
1.	Policja	145
2.	Ośrodek pomocy społecznej (MOPS, OPS, pomoc społeczna)	141
3.	Zespół Interwencji Kryzysowej (ZIK, OIK, PIK, Interwencja Kryzysowa, Centrum Wspierania Kryzysowego)	48
4.	Sąd, kuratorzy	25
5.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR, CPR)	24
6.	Prokuratura	16
7.	Telefon dla ofiar przemocy (Telefon zaufania, Niebieska Linia, Błękitna Linia, Infolinia)	14
8.	Przedszkole, szkoła, pedagodzy szkolni	11
9.	Psycholog, terapeuta	8
10.	Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Obywatelskich,	5
11.	Służba zdrowia	3
12.	Ośrodki wsparcia, Schroniska i hostele dla ofiar przemocy, Domy samotnej matki	3
13.	PCK, Caritas	3
14.	Poradnia psychologiczno – pedagogiczna	3
15.	Nie znam	2
16.	Komisja Alkoholowa	2
17.	Ksiądz, Parafia	2
18.	Organizacje pozarządowe np. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę	2
19.	Zespół Interdyscyplinarny	1
20.	Urząd Miasta	1

Źródło: badanie własne

Ankietowani w większości podawali poprawne odpowiedzi, choć kilka razy mylono Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska Linia” z „Błękitną linią”. W świadomości respondentów najbardziej zakorzenionymi instytucjami, do których można zwrócić się o pomoc w przypadku przemocy w rodzinie były policja – 145 i ośrodki pomocy społecznej – 141. Te dwie instytucje uzyskały znacznie większą ilość wskazań niż pozostałe.

Na dalszych miejscach uplasowały się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Zespół Interwencji Kryzysowej (48). Respondenci pamiętali również o możliwości uzyskania pomocy w sądach bądź za pośrednictwem kuratorów (25), oraz w PCPR (24).

Zauważalnym jest brak wiedzy ankietowanych na temat form wsparcia oferowanych przez Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Na terenie województwa małopolskiego funkcjonują trzy tego rodzaju instytucje – w Krakowie, w Tarnowie i Zakopanem. Oferują one pomoc specjalistów i usługi w postaci zapewnienia miejsc pobytu dla osób doświadczających przemocy.

ROZDZIAŁ III - OKREŚLENIE ODSETKA POPULACJI GMINY SUCHA BESKIDZKA ZAGROŻONEJ PRZEMOCĄ W RODZINIE

Ludność gminy Sucha Beskidzka wynosi ponad 9 tys. mieszkańców. Należy mieć świadomość, że problem przemocy w rodzinie jest niezwykle złożony i trudny do ujawnienia. Ciągłe jeszcze jest to temat wstydlivy i w wielu przypadkach skrzętnie ukrywany. Równocześnie nie można wykluczyć, że osoby pracujące z dzieckiem, dorosłym czy rodziną (np. lekarze, nauczyciele itp.) w wielu przypadkach nie są odpowiednio wyczulone na sygnały jakie może dawać dziecko czy dorosły – ofiara przemocy, a także przeszkolone na wypadek postępowania przy podejrzeniu występowania przemocy w rodzinie. Okres pandemii, wymuszonej izolacji społecznej również stanowi w tym wymiarze nie lada utrudnienie.

Z tych powodów należy raczej zakładać niedoszacowanie liczby osób zagrożonych przemocą w rodzinie niż przeszacowanie zjawiska.

Liczbę rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie oszacowano z ankiet dla uczniów z terenu Gminy Sucha Beskidzka (143 dzieci spotkało się ze zjawiskiem przemocy) oraz ankiet dla dorosłych mieszkańców gminy (149 dorosłych zna rodziny, w których stosowana jest przemoc).

Dostrzeżono w sumie 291 przypadków czynników ryzyka wstępowania przemocy w rodzinie. Mając świadomość, że niektóre z powyższych mogą dotyczyć kilkakrotnie tych samych osób lub rodzin, ale jednocześnie pamiętając o niebezpieczeństwie niedoszacowania zjawiska, każdy przypadek potraktowano jako osobną jednostkę.

Zgodnie z poniższym wzorem, oszacowano odsetek populacji zagrożonej przemocą w rodzinie oraz odsetek kobiet i dzieci (jako głównych ofiar przemocy domowej) zagrożonych przemocą w rodzinie:

- NK – Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskich Kart w 2020 roku – 15
- ZPRPWR – zidentyfikowane przypadki ryzyka przemocy w rodzinie – 291
- ŚWGD – średnia wielkość gospodarstwa domowego (dzieci, rodzice, dziadkowie) – 3
- LGS – ludność gminy Sucha Beskidzka – 9163 (dane na dzień 31.12.2020)
- KD - liczba kobiet i dzieci w gminie Sucha Beskidzka – 5665 (dane na dzień 31.12.2020)
- OPZPWR - odsetek populacji zagrożonej przemocą w rodzinie
- OKDZPWR - odsetek kobiet i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie

$$\frac{(NK + ZPRPWR) \times (\dot{S}WGD)}{LGS} \times 100\% = OPZPWR \%$$

$$\frac{(15 + 291) \times 3}{9163} \times 100\% = \mathbf{10,01\%}$$

$$\frac{(NK + ZPRPWR) \times (\dot{S}WGD)}{KD} \times 100\% = OKDZPWR$$

$$\frac{(15 + 291) \times 3}{5665} \times 100\% = \mathbf{16,20\%}$$

Z powyższych wyliczeń wynika, że około 10,01 % populacji Gminy Sucha Beskidzka jest zagrożona przemocą w rodzinie, a około 16,20 % kobiet i dzieci w gminie może być ofiarami przemocy domowej.

ROZDZIAŁ IV – ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Sucha Beskidzka.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Sucha Beskidzka na lata 2020-2025 uwzględniająca problem rodziny, dziecka, a także przemocy w rodzinie; ❖ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ❖ stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy; ❖ pełny dostęp mieszkańców gminy do specjalistycznych usług Zespołu Interwencji Kryzysowej, działającego przy PCPR Sucha Beskidzka, w tym do działającego przy ZIK hostelu dla ofiar przemocy; ❖ działalność Poradni Leczenia Uzależnień przy Stowarzyszeniu Pomocna Dłoń; ❖ działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin; ❖ działalność Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie; ❖ dostęp do Poradni Psychologicznej w NZOZ Sucha Beskidzka, a także do prywatnych gabinetów psychologicznych; ❖ dobra współpraca pomiędzy instytucjami t.j. Komendą Powiatową Policji w Suchej Beskidzkiej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie/Zespołem Interwencji Kryzysowej, Miejską Świetlicą Profilaktyczną, Oświatą (Przedszkola, Szkoły), Służbą Zdrowia, Sądem Rejonowym w Suchej Beskidzkiej, Prokuraturą Rejonową w Suchej Beskidzkiej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Makowie Podhalańskim; ❖ poparcie działań i wsparcie ze strony władz gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ❖ brak wypracowanych standardów i określonych procedur monitorowania i interweniowania w sytuacjach przemocy domowej; ❖ braki kadrowe do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ❖ słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego, zwłaszcza ograniczony dostęp do lekarza psychiatry, brak specjalistów z zakresu psychiatrii dziecięcej; ❖ słabe wykorzystanie sektora organizacji pozarządowych, niewielka ilość organizacji działających w obszarze przemocy w rodzinie; ❖ brak zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia – słabo rozwinięta w regionie sieć Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie; ❖ ograniczony zasób mieszkaniowy gminy (mieszkania socjalne, komunalne, chronione) oraz wysokie koszty wynajmu mieszkania w Suchej Beskidzkiej na rynku prywatnym;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ❖ zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, a także skuteczniejsza ochrona ofiar przemocy w rodzinie; ❖ akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie; ❖ wykorzystanie bazy lokalowej (instytucji i parafii) na tworzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie; ❖ liczne akcje edukacyjno-informacyjne, kampanie medialne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej; ❖ oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny problemowe; ❖ zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie; ❖ możliwość pozyskania środków finansowych na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy z różnych źródeł (w tym środki rządowe i środki z funduszy europejskich); ❖ realizacja projektów i programów z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej dla społeczności lokalnej; 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej; ❖ niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych dla osób uzależnionych; ❖ brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; ❖ bezrobocie; ❖ rozpad rodzin; ❖ utrata zdrowia psychicznego; ❖ bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; ❖ brak współpracy niektórych rodzin w zakresie przezwycięzania kryzysów, ukrywanie aktów przemocy. ❖ bierność świadków przemocy w rodzinie (rodzina, środowisko sąsiedzkie); ❖ wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną; ❖ negatywny wpływ pandemii koronawirusa i wymuszonej izolacji społecznej (uzależnienia, frustracje, problemy wychowawcze, zaburzone relacje) ❖ trudności w realnym odseparowaniu osób stosujących przemoc i brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy pomimo pozytywnych zmian prawnych w tym zakresie;

WNIOSKI

1. W związku z uzyskanymi wynikami badań zauważono potrzebę prowadzenia edukacji społeczności lokalnej pod względem istoty i przejawów przemocy, w tym szczególnie przemocy psychicznej, która co prawda nie pozostawia cielesnych blizn czy siniaków, ale wyniszcza jej ofiary. Społeczność lokalna powinna być również stale uświadamiana o potrzebie interweniowania w przypadkach podejrzenia przemocy domowej.
2. Wspomniana wcześniej konieczność intensyfikacji działań informacyjnych na rzecz mieszkańców gminy powinna w szczególności objąć pracowników oświaty i ochrony zdrowia, w taki sposób aby nauczyciel, lekarz, wychowawca, pielęgniarka, pedagog czy psycholog zaistnieli w świadomości społecznej jako osoby, które mogą i potrafią pomóc w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.
3. Większa część ankietowanych ma świadomość tego czym jest przemoc w rodzinie i jakie są jej rodzaje.

4. Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym w badaniu jest dość wysoka świadomość związana z istnieniem osób i instytucji, do których należy zgłosić się w przypadku stosowania przemocy. Ankietowani mają świadomość do kogo zgłosić się w sytuacji zagrożenia. Deklaracja znajomości osób i instytucji świadczących pomoc rodzinom dotkniętym przemocą nie jest równoznaczna z podjęciem działania na rzecz ofiary przemocy, ponieważ wśród badanych znalazła się grupa osób, które nikomu nie zgłosiłyby sytuacji przemocy w rodzinie. Należy również podjąć działania zwiększające świadomość możliwości korzystania ze wsparcia Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.
5. Obserwowana jest tendencja spadkowa wśród zjawisk z zakresu przemocy w rodzinie, co powinno pociągać za sobą dalszą intensyfikację działań Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i innych specjalistów zajmujących się pracą z dzieckiem i rodziną.
6. W większości przypadków (ale nie wszystkich) głównymi sprawcami przemocy są mężczyźni, a ofiarami kobiety.
7. Wobec faktu, że przedstawiciele ochrony zdrowia i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych nie założyli w poprzednich latach procedury Niebieskiej Karty, należy przeprowadzić dodatkowe działania uwrażliwiające tychże pracowników na problem przemocy w rodzinie oraz specyfikę sygnałów wysyłanych przez ofiary.
8. Należy w większym stopniu wykorzystywać możliwość kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, np. w ZIK.
9. Należy w większym stopniu wykorzystywać możliwość kierowania do MKRPA wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego sprawców przemocy, którzy nadużywają alkoholu.
10. Zintensyfikować współpracę pomiędzy pracownikami ZIK a placówkami oświatowymi, w zakresie prowadzenia prelekcji nt. przemocy domowej ,działań edukacyjnych skierowanych do o rodziców służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
11. Zwłaszcza w placówkach oświatowych należy utrzymać realizację programów dotyczących przemocy między rówieśnikami czy cyberprzemocy przy jednoczesnym położeniu nacisku na zajęcia profilaktyczne, informacyjne oraz edukacyjne z zakresu stricte przemocy w rodzinie. Zalecane byłoby poruszanie tematu przemocy domowej w sposób bardziej otwarty i bezpośredni, łamiący jego tabu.
12. Korzystnym ze strony ofiar przemocy byłoby zwiększenie liczby stosowania środków karnych i zapobiegawczych, tj. tymczasowe aresztowanie w związku z przemocą w rodzinie, dozór policji w związku z przemocą w rodzinie, nakaz opuszczania lokalu w związku z przemocą w rodzinie, zakaz zbliżania się do określonych osób, miejsc w związku z przemocą w rodzinie.
13. Działania z zakresu zwiększania kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, stosowania odpowiednich metod wychowawczych, kar i nagród itp. powinny realizowane być na szerszą skalę, w celu zmiany świadomości społecznej w kontekście zjawiska przemocy w rodzinie, a w szczególności w kontekście stereotypów związanych z przemocą domową.

ROZDZIAŁ V - ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

CELE PROGRAMU

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje cztery podstawowe obszary działań, które skierowane są do różnych odbiorców.

Działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) podejmowane w ramach profilaktyki, ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólne pozytywne wartości i styl życia oraz zapobieganie przemocy w rodzinie. Kierowane są do ogółu społeczeństwa a także osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

Działania interwencyjne, opiekuńcze, kierowane do osób doznających przemocy, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania wspierające, psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie.

Działania korekcyjno-edukacyjne kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu mają z jednej strony charakter profilaktyczny, prewencyjny, natomiast z drugiej służą zwalczaniu problemu i jego negatywnych konsekwencji. Wszystkie zadania i działania przewidziane w programie służą bezpośredniemu osiągnięciu celów szczegółowych odnoszących się do postaw społecznych wobec zjawiska przemocy, dostępności bazy instytucjonalnej dla osób doświadczonych tym zjawiskiem, poziomu jakości udzielanej pomocy, form pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz współpracy w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy.

CEL GŁÓWNY:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Sucha Beskidzka.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

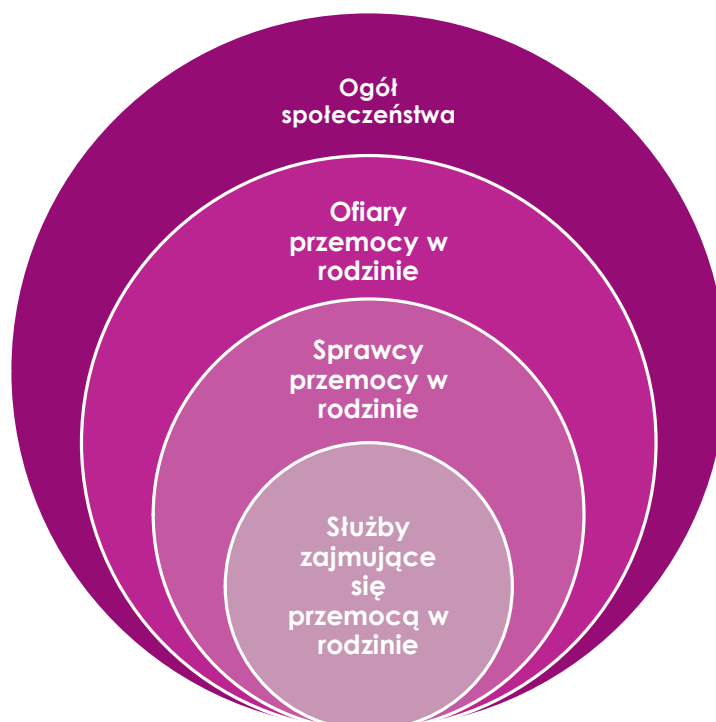
1. Udoskonalenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony osób doznających przemocy.
2. Zintensyfikowanie działań w ramach profilaktyki i edukacji społecznej.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

1. Ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
2. Osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Świadców przemocy w rodzinie.
5. Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie.

Rysunek 2. Adresaci Programu

Źródło: opracowanie własne

REALIZATORZY PROGRAMU

Jednostki koordynujące:

- ❖ Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej

Partnerzy:

- ❖ Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej (KPP)
- ❖ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suchej Beskidzkiej (MKRPA),
- ❖ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) – Zespół Interwencji Kryzysowej (ZIK),
- ❖ Służba zdrowia – Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej (MPZ),
- ❖ Placówki Oświatowe (PO), Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Makowie Podhalańskim (PPP), Miejska Świetlica Profilaktyczna (MŚP),
- ❖ Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej (SR),
- ❖ Organizacje pozarządowe, Parafia pod wezwaniem NMP w Suchej Beskidzkiej (NGO).

ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU WRAZ Z PLANOWANYMI
REZULTATAMI, WSKAŹNIKAMI REALIZACJI ORAZ HARMONOGRAMEM

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: UDOSKONALENIE GMINNEGO SYSTEMU WSPÓŁDZIAŁANIA
INSTYTUCJI I ORGANIZACJI W OBSZARZE PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.

Kierunki działań: Wypracowanie i wdrożenie systemu współdziałania pracowników poszczególnych instytucji i organizacji w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie

RODZAJE DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	HARMONOGRAM REALIZACJI
1. Organizacja co najmniej 4 spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego rocznie;	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba spotkań zespołu – Poziom absencji członków na spotkaniach 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
2. Uczestnictwo w spotkaniach ZI i posiedzeniach grup roboczych przedstawicieli instytucji partnerskich;	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przedstawicieli poszczególnych instytucji i organizacji biorących udział w spotkaniach ZI i posiedzeniach grup roboczych 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
3. Wdrażanie procedury "Niebieska Karta"	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin objętych procedurą NK – liczba wszczętych procedur NK – liczba posiedzeń grup roboczych 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
4. Przeprowadzenie diagnozy problemu przemocy w rodzinie, w tym minimum dwa badania ankietowe, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych badań ankietowych, opracowanych diagnoz, badań, ekspertyz oraz analiz zjawiska przemocy w rodzinie 	2025
5. Podejmowanie profesjonalnych działań oraz inicjowanie interwencji w środowiskach zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podjętych działań, interwencji, konsultacji 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb
6. Opracowanie i realizacja planów pomocy w indywidualnych przypadkach	<ul style="list-style-type: none"> – liczba posiedzeń grup roboczych, – liczba opracowanych indywidualnych planów pomocy 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb

7. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodziło do przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin objętych monitoringiem – liczba specjalistów przeprowadzających monitoring 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb
---	---	---

Przewidywane efekty działań:

- ❖ wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi działania służące zapobieganiu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- ❖ wzrost skuteczności realizowanych działań poprzez łączenie zasobów, wymianę informacji, zwiększenie spektrum oddziaływania.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ W RAMACH PROFILAKTYKI I EDUKACJI SPOŁECZNEJ.

Kierunki działań: Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej podejmujące problematykę zjawiska przemocy domowej, możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony przed przemocą domową.

RODZAJE DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	HARMONOGRAM REALIZACJI
1. Zamieszczanie informacji, materiałów edukacyjnych i profilaktycznych na stronach internetowych UM, MOPS, szkół;	<ul style="list-style-type: none"> – liczba opublikowanych informacji na stronach internetowych 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
2. Publikacja artykułów edukacyjnych i profilaktycznych na temat zjawiska przemocy domowej w lokalnej prasie – minimum 2 artykuły rocznie;	<ul style="list-style-type: none"> – liczba opublikowanych artykułów 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
3. Prowadzenie lokalnej kampanii społecznej, która będzie obalać stereotypy na temat przemocy w rodzinie oraz opisywać mechanizmy przemocy;	<ul style="list-style-type: none"> – liczba lokalnych kampanii społecznych 	2023
4. Przeprowadzenie warsztatów dla rodziców promujących metody wychowawcze bez użycia przemocy;	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych warsztatów 	2022

<p>5. Popularyzacja założeń tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań podejmowanych w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy (spotkania z rodzicami, wywiadówki, gabloty);</p>	<p>– liczba spotkań z rodzicami, mieszkańcami</p>	<p>2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie</p>
<p>6. Opracowanie lub pozyskanie materiałów informacyjnych tj. ulotek, informatorów, broszur, poradników i rozpowszechnianie ich;</p>	<p>– liczba opracowanych lub pozyskanych materiałów informacyjnych – liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych</p>	<p>2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie</p>
<p>7. Współpraca z lokalną parafią, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych działań lub do programów nauk przedmatrymonialnych;</p>	<p>– liczba pism kierowanych do parafii</p>	<p>2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie w I kwartale roku</p>

Przewidywane efekty działań:

- ❖ wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie,
- ❖ wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na sygnały mogące świadczyć o przemocy domowej,
- ❖ wzrost świadomości społecznej na temat różnych rodzajów przemocy,
- ❖ zmiana postaw społecznych.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI OCHRONY ORAZ WSPARCIA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE.

Kierunki działań: Wykorzystywanie pełnego potencjału lokalnych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poszerzanie oferty wsparcia.

RODZAJE DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	HARMONOGRAM REALIZACJI
<p>1. Poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;</p>	<p>– liczba specjalistów zaangażowanych w świadczenie porad – liczba osób/ rodzin objętych poradnictwem</p>	<p>2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie</p>

2. Prowadzenie Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;	– liczba udzielonych porad w punkcie	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
3. Interwencja kryzysowa	– liczba osób objętych interwencją kryzysową	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
4. Objęcie rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie pracą socjalną	– liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem – liczba udzielonych porad, informacji i konsultacji	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
5. Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostel, domy samotnych matek, Specjalistycznymi Ośrodkami Wsparcia dla Ofiar Przemocy	– liczba zawartych porozumień/ zrealizowanych działań	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb
6. Kierowanie do grupy wsparcia ofiar przemocy	– liczba osób skierowanych do grupy wsparcia	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb
7. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy	– liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb
8. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności lokali z mieszkaniowego zasobu gminy	– liczba lokali przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności – liczba stosownych uchwał Rady Miasta	2022

Przewidywane efekty działań:

- ❖ zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań,
- ❖ zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy,
- ❖ kompleksowa poprawa sytuacji osób doznających przemocy w rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4: ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE.

Kierunki działań: Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

RODZAJE DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	HARMONOGRAM REALIZACJI
1. Działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie;	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych programem - liczba osób, które zakończyły programach - liczba spotkań grupy korekcyjno-edukacyjnej - liczba zrealizowanych indywidualnych spotkań - liczba osób sprawców przemocy 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
2. Działania podejmowane w ramach procedury Niebieska Karta wobec osób stosujących przemoc;	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych działaniami - liczba wypełnionych NK D - liczba zakończonych procedur NK ze względu na ustanie przemocy - liczba zakończonych procedur NK ze względu brak zasadności 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
3. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą przez zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, środków zapobiegawczych, środków karnych lub probacyjnych;	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zastosowanych ww. środków zapobiegawczych przez prokuraturę, - liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie, - liczba złożonych wniosków do prokuratury/sądu o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych, karnych, probacyjnych - liczba zastosowanych przez Policję/Żandarmerię Wojskową nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. 	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane wg bieżących potrzeb

Przewidywane efekty działań:

- ❖ zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób doświadczających przemocy poprzez objęcie oddziaływaniem osób stosujących przemoc,
- ❖ zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy,
- ❖ systematyczny spadek liczby rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, w tym szczególnie ponownie wszczynanych procedur w tej samej rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5: ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW SŁUŻB, INSTYTUCJI I ORGANIZACJI ZAJMUJĄCYCH SIĘ PRZECIWDZIAŁANIEM PRZEMOCY W RODZINIE.

Kierunki działań: Szkolenie grup zawodowych realizujących zadania tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

RODZAJE DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI REALIZACJI	HARMONOGRAM REALIZACJI
1. Udział w szkoleniach specjalistycznych dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej.	– liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2022 – 2025 zadanie stałe, realizowane corocznie
2. Organizacja szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.	– liczba przeprowadzonych szkoleń	2022 – 2025, minimum 1 raz w roku
3. Udział w programach, konferencjach edukacyjno informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie	– liczba osób uczestniczących w programach, konferencjach dotyczących przemocy w rodzinie	2023

Przewidywane efekty działań:

- ❖ profesjonalizacja kadry instytucji i organizacji działających w obszarze zapobiegania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy,
- ❖ wzrost skuteczności działań.

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, MONITOROWANIE I EWALUACJA ORAZ ZASADY FINANSOWANIA

Zakłada się, że Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 będzie stanowił interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej na terenie Gminy Sucha Beskidzka realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje działające w obszarze pomocy rodzinie i dziecku.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu oraz szerokie spektrum celów i zadań cele programu realizowane będą w formie pracy ciągłej przez cały okres programowania.

Działania skierowane do społeczności lokalnej, przedstawicieli służb pracujących w obszarze przemocy w rodzinie, osób doświadczających przemocy w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy będą miały charakter zarówno profilaktyczny (promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy), edukacyjny (upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy), pomocowy (specjalistyczne poradnictwo, działania terapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy) wspierający (wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, rozwój instytucjonalny, współpraca i wymiana doświadczeń).

Monitoring będzie prowadzony przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i będzie polegał na gromadzeniu oraz opracowaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Umożliwi to bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych działań jak również pozwoli na wprowadzenie modyfikacji i korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco, równoległe z procesem jego monitorowania. Do dnia 30 czerwca każdego roku – na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji oraz w oparciu o wskaźniki - Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej sporządzi sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, w którym zostaną zawarte ewentualne wnioski w sprawie zmiany zaplanowanych działań, sposobu ich realizacji oraz uwagi dotyczące funkcjonalności Programu.

Zakłada się, że niniejszy program będzie finansowany ze środków własnych Gminy przeznaczonych na działalność i funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej oraz środków zewnętrznych pozyskanych w drodze otrzymanych dotacji na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także środków Unii Europejskiej.

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Tabela 1. Dane statystyczne z terenu Powiatu Suskiego i Gminy Sucha Beskidzka w latach 2019 – 2020 dotyczące procedury „Niebieska Karta”.....	12
Tabela 2. Dane statystyczne PCPR/ZIK dotyczące działań w obszarze przemocy w rodzinie w latach 2019 i 2020.....	18
Tabela 3. Dane statystyczne Miejskiej Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suchoj Beskidzkiej za lata 2019 – 2020	20
Tabela 4. Środki karne i zapobiegawcze dotyczące przestępstw z art.207kk.....	22
Tabela 5. Instytucje, gdzie można szukać pomocy w razie wystąpienia przemocy w rodzinie wg. ankietowanych	43
Wykres 1. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i liczba posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2020	13
Wykres 2. Dane statystyczne dot. założonych NK.....	14
Wykres 3. Dane statystyczne dot. zakończonych NK	15
Wykres 4 Instytucje i organy na terenie gminy Sucha Beskidzka wszczynające procedury Niebieskich Kart w latach 2019 - 2020	16
Wykres 5. Powody przyznawania pomocy przez MOPS w latach 2019 i 2020.....	17
Wykres 6. Podział respondentów ze względu na płeć.....	23
Wykres 7. Podział respondentów ze względu na wiek	23
Wykres 8. Liczba ankietowanych, którzy spotkali się ze zjawiskiem przemocy	24
Wykres 9. Miejsca, gdzie uczniowie doświadczali przemocy	24
Wykres 10. Co jest zjawiskiem przemocy według uczniów	25
Wykres 11. Czy byłeś kiedyś ofiarą przemocy?	26
Wykres 12. Kto wobec Ciebie stosował przemoc?	26
Wykres 13. Jaką przemoc wobec Ciebie stosowano?.....	27
Wykres 14. Czy stosowałaś/eś przemoc wobec innych?.....	28
Wykres 15. Dlaczego stosowałaś przemoc?	28
Wykres 16. Co zrobiłbyś w sytuacji gdybyś był/a świadkiem przemocy	29
Wykres 17. Jak sądzisz, do kogo powinna się udać osoba doznająca przemocy?	30
Wykres 18. Podział respondentów ze względu na płeć.....	31
Wykres 19. Podział respondentów ze względu na wiek	31
Wykres 20. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie wg respondentów	32
Wykres 21. Czy rodzic ma prawo uderzyć swoje dziecko?	33
Wykres 22. Czy zna Pan/i rodziców, którzy stosują kary cielesne?	33
Wykres 23. Czy „klaps” może być uzasadniony?	34

Wykres 24. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?	35
Wykres 25. Które twierdzenie oznacza przemoc w rodzinie?	36
Wykres 26. Czy są sytuacje, w których można stosować przemoc?	36
Wykres 27. Czy stosowanie przemocy wobec członka rodziny jest dopuszczalne?	37
Wykres 28. Jakie jest najpoważniejsze źródło występowania przemocy?	38
Wykres 29. Rodziny przejawiające najwięcej problemów przemocy	39
Wykres 30. Kto najczęściej bywa ofiarą przemocy w rodzinie?	39
Wykres 31. Kto najczęściej jest sprawcą przemocy w rodzinie?	40
Wykres 32. Czy zna Pan/i rodziny, w których stosowana jest przemoc?	40
Wykres 33. Czy kiedykolwiek był Pan/i świadkiem zachowań przemocowych?	41
Wykres 34. Czy respondent zgłosiłby przemoc instytucji pomocowej?	42
Rysunek 1. Zamknięty krąg przemocy domowej	5
Rysunek 2. Adresaci Programu	49